

Internationale, interculturele en meertalige competenties in het huidige onderwijs van het Instituut Paramedische Studies (IPS) aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)

Schriftelijke onderbouwing

Praktijkgericht Onderzoek

Opdrachtgever: Mw. A. Orgassa

Docentbegeleider: Mw. M. Barry

Projectuitvoerders: **Internationalisation@Home:**

K. van Leuven, 508287

P. Pennings, 503067

M. Thomassen, 504545

A. Vermeulen, 504476

Opleiding: Ergotherapie

Plaats: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Nijmegen

Datum: 15-01-2016

Voorwoord

Voor u ligt de schriftelijke onderbouwing van het onderzoeksrapport 'Internationale, interculturele en meertalige competenties in het huidige onderwijs van het Instituut Paramedische Studies (IPS) aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN)'. Het onderzoek heeft zich gericht op de vraag: Wat zijn de meningen van docenten en studenten en zijn er verbanden, zo ja welke, tussen de meningen van de docenten en studenten, van leerjaar 1 t/m 4 van de opleidingen ergotherapie, fysiotherapie, logopedie, mondzorgkunde en voeding & diëtetiek aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, over de internationale, interculturele en meertalige competenties die in het onderwijs worden aangeboden?

Dit onderzoek heeft plaatsgevonden op de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). In de schriftelijke onderbouwing worden de afkortingen IPS en HAN gebruikt.

De schriftelijke onderbouwing bestaat uit tien hoofdstukken. In ieder hoofdstuk is er ingegaan op een ander onderwerp van het onderzoek.

Hoofdstuk 1 beschrijft de aanpak en methode van het onderzoek. Hierin komen de probleemdefiniëring, het onderzoeksdoel en de onderzoeksvraag naar voren. Tevens worden de populatie en onderzoeksmethode gepresenteerd. Hoofdstuk 2 richt zich op de wijze van dataverzameling. Bij de dataverzameling is het programma en de methode voor het verzamelen van data uitgewerkt. In hoofdstuk 3 wordt de keuze en de manier voor data-analyse toegelicht. In hoofdstuk 4 is een verantwoording over de beschrijving en weergave van de resultaten te lezen. Daarnaast is de manier waarop variabelen met elkaar gecombineerd zijn, in dit hoofdstuk verantwoord. Hoofdstuk 5 geeft inzicht in literatuur die gebruikt is voor het onderzoek. De manier van zoeken, gebruikte databases en aangereikte literatuur zijn in dit hoofdstuk benoemd. In hoofdstuk 6 wordt een beschrijving gegeven van de dilemma's die Internationalisation@Home heeft ervaren gedurende het onderzoek. Hoofdstuk 7 beschrijft de verantwoording voor het vervolgonderzoek en de aanbevelingen. In hoofdstuk 8 wordt de betrouwbaarheid, validiteit en bruikbaarheid van het onderzoek toegelicht. In hoofdstuk 9 is de gebruikte literatuur weergegeven. Als laatste bevat hoofdstuk 10 de bijlagen van het onderzoek.

In het onderzoek wordt gesproken over Internationalisation@Home hiermee worden de vier leden van Internationalisation@Home bedoeld.

Team Internationalisation@Home,

Kim van Leuven
Pleun Pennings
Moniek Thomassen
Anouk Vermeulen

Nijmegen, Januari 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Hoofdstuk 1. Verantwoording voor de aanpak en methode	3
1.1. Inleiding	3
1.2. Probleemdefiniëring, onderzoeksdoel en onderzoeksvraag	3
1.3. Populatie	7
1.4. Onderzoeksmethode	8
Hoofdstuk 2. Verantwoording wijze van dataverzameling	17
2.1. Reactiepercentage	17
2.2. Programma voor dataverzameling	18
2.3. Vragenlijsten	18
2.4. Triangulatie	21
2.5. Onderbouwing vragenlijst	21
Hoofdstuk 3. Verantwoording keuze data-analyse	31
3.1. Programma voor data-analyse	31
3.2. Werkwijze SPSS	31
Hoofdstuk 4. Verantwoording van de presentatie van de resultaten	35
4.1. Demografische gegevens	34
4.2. Weergave van de resultaten	35
4.3. Hoofd- en bijzaken	36
4.4. Combinaties	36
Hoofdstuk 5. Verantwoording zoeken en beoordelen van literatuur	38
5.1. Literatuur gebruikt voor het oriënterend literatuuronderzoek	38
5.2. Literatuur gebruikt gedurende het hele onderzoek	39
5.3. Beoordelen van literatuur	40
Hoofdstuk 6. Verantwoording omgaan met dilemma's	41
Hoofdstuk 7. Beschrijving en verantwoording nazorg	43
Hoofdstuk 8. Terugblik op het praktijkgericht onderzoek	44
Hoofdstuk 9. Literatuur	45
Hoofdstuk 10. Bijlagen	50
10.1. Beslisboom programma voor dataverzameling	50
10.2. Beslisboom programma data-analyse	51
10.3. Codeboek vragenlijst	52
Figuren- en tabellenlijst	
Figuur 1: Overzicht onderzoeksmethoden van het onderzoek	16
Tabel 1: Populatie van het onderzoek	7
Tabel 2: Inclusie- en exclusiecriteria van het onderzoek	8
Tabel 3: Reactiepercentages docenten en studenten per IPS-opleiding	17
Tabel 4: Zoektermen oriënterend literatuuronderzoek	39
Tabel 5: Overzicht aangereikte literatuur te gebruiken voor het onderzoek	39

Hoofdstuk 1. Verantwoording van de aanpak en methode

1.1. Inleiding

Internationalisation@Home heeft de inleiding geschreven met behulp van de uitkomsten van een oriënterend literatuuronderzoek. De inleiding is geschreven op macro-, meso- en microniveau. Op deze manier is er een trechter ontstaan waarbij er gekeken is vanuit een breed naar een smal perspectief. Op macroniveau is de theoretische achtergrond van het onderzoek beschreven. Voorbeelden hiervan zijn de actuele vluchtelingenstroom en de vergrijzing van niet-westerse allochtonen. Op mesoniveau is de maatschappelijke relevantie beschreven waarbij er onder andere is ingegaan op de ervaringen van hulpverleners tijdens het behandelen van cliënten met een niet-westerse cultuur.

Tot slot is op microniveau de directe aanleiding tot het onderzoek beschreven. Hierbij is ingegaan op de competenties binnen het onderwijs van het IPS.

Aan het einde van het oriënterend literatuuronderzoek werd er geen nieuwe informatie gevonden, er was sprake van een literatuur gap. Deze literatuur gap heeft geleid tot de probleemdefiniëring welke te lezen is in paragraaf 1.2.

1.2. Probleemdefiniëring, onderzoekdoel en onderzoeksvraag

1.2.1. Analyse van het probleem

De opdrachtgever heeft een praktijkprobleem beschreven welke tijdens het onderzoek centraal heeft gestaan. Om je te verdiepen in een praktijkprobleem kan er gebruik gemaakt worden van acht technieken. “Het doel van al deze technieken is om beter zicht te krijgen op de deelaspecten die van invloed zijn op het door jou en/of je collega’s ervaren praktijkprobleem en eventuele achterliggende problemen” (Donk & Lanen, 2015, p. 93). Om een duidelijke probleemdefiniëring te formuleren is het belangrijk om tijd te investeren in het verkennen van het probleem. “De tijd die je in deze oriëntatiefase investeert, betaalt zich dan ook meestal terug in het vervolg van je onderzoeksproces” (Donk & Lanen, 2015, p. 93). Hieronder zijn de acht technieken voor het analyseren van het probleem beschreven. Vervolgens staat in de besluitvorming beschreven welke technieken gebruikt zijn.

- ❖ “Techniek 1: Brainstormen gericht op het praktijkprobleem” (Donk & Lanen, 2015, p. 93).
Er worden vragen gesteld omtrent het onderwerp van het praktijkprobleem (Donk & Lanen, 2015, p. 93).
- ❖ “Techniek 2: Mindmapping” (Donk & Lanen, 2015, p. 94).
Mindmapping wordt gedaan om een beeld te krijgen van je eigen kennis met betrekking tot het praktijkprobleem. Door gebruik te maken van een mindmap leg je verbanden tussen de verschillende aspecten van het probleem (Donk & Lanen, 2015, p. 94).
- ❖ “Techniek 3: Conceptmapping” (Donk & Lanen, 2015, p. 95).
Conceptmapping komt overeen met mindmapping. Het verschil is dat erbij conceptmapping gebruik wordt gemaakt van werkwoorden die linken leggen tussen aspecten (Donk & Lanen, 2015, p. 95).
- ❖ “Techniek 4: Freewriting” (Donk & Lanen, 2015, p. 97).
Bij freewriting is de werkwijze dat ieder voor zich binnen enkele minuten zinnen opschrijft over het probleem. Daarna wordt belangrijke informatie gemarkeerd. Als laatste worden tussen deze belangrijke informatie verbanden gelegd (Donk & Lanen, 2015, p. 97; Bodegom, Stöcker, Satink & Kuyk, z.d.).

- ❖ “Techniek 5: Verkenning van de literatuur” (Donk & Lanen, 2015, p. 98).
“Je begint met een verkenning van de literatuur, zodat je een overzicht krijgt van de meest gangbare theorieën, achtergronden en uitgangspunten die je in staat stellen je praktijkprobleem te analyseren en te definiëren” (Donk & Lanen, 2015, p. 98).
- ❖ “Techniek 6: Perspectiefwisseling” (Donk & Lanen, 2015, p. 100).
Bij deze techniek bekijk je het praktijkprobleem vanuit verschillende perspectieven (Donk & Lanen, 2015, p. 100).
- ❖ “Techniek 7: Vooronderstellingen formuleren” (Donk & Lanen, 2015, p. 101).
Bij deze techniek maak je gebruik van je eigen aannames over het praktijkprobleem welke voortkomen uit zowel eigen ervaringen als informatie uit de literatuur (Donk & Lanen, 2015, p. 101).
- ❖ “Techniek 8: Informatie verzamelen in de praktijk” (Donk & Lanen, 2015, p. 102).
“Hierbij gaat het om het bestuderen van tekstbronnen, het observeren van het probleem in de praktijk en het bevragen van betrokkenen” (Donk & Lanen, 2015, p. 102).

Besluitvorming van analyse van het probleem

Internationalisation@Home heeft om een duidelijk beeld te krijgen van het probleem, gebruik gemaakt van vier technieken. Allereerst is er gebrainstormd (techniek 1) over de informatie uit de projectbeschrijving. Om de informatie uit de projectbeschrijving te begrijpen is er gebruik gemaakt van techniek 5. Om alle informatie overzichtelijk te krijgen is er een gezamenlijke mindmap (techniek 2) gemaakt. Na een gesprek met de opdrachtgever en het bestuderen van de beleidsplannen van de IPS-opleidingen aan HAN (techniek 8) is de mindmap aangepast.

1.2.2. Probleemdefiniëring

Zoals hierboven beschreven heeft Internationalisation@Home gebruikt gemaakt van een mindmap. Door het maken van de mindmap is kennis verrijkt over het onderwerp van het onderzoek. Vervolgens is er een probleemdefiniëring geformuleerd met de 5xW+H-methode.

Probleemdefiniëring

“Het IPS vindt het belangrijk dat het onderwijs aansluit bij de ontwikkelingen in het werkveld” (Instituut paramedische studies, z.d.). Gezien de opkomende vergrijzing van mensen met een niet-westerse cultuur en de actuele vluchtelingenstroom, is het aannemelijk dat de studenten op het therapeutisch traject met deze doelgroep worden voorbereid. Om studenten voor te bereiden op het werkveld biedt het IPS competentiegericht onderwijs aan (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, 2013).

In het Internationaliseringplan IPS 2010-2014 van de HAN is de doelstelling geformuleerd dat de internationale en interculturele competenties per IPS-opleiding zijn verwerkt (Instituut Paramedische Studies, 2009). Deze competenties zijn echter niet te herleiden uit het competentieoverzicht 2015-2016 (Instituut Paramedische Studies, 2015a; Instituut Paramedische Studies, 2015b; Instituut Paramedische Studies, 2015c; Instituut Paramedische Studies, 2015d; Instituut Paramedische Studies, 2015e). Hierdoor is het niet duidelijk of de competenties zijn verweven in het onderwijs. Daarnaast is het onduidelijk wat de meningen zijn van de docenten en studenten van leerjaar 1 t/m 4 van de opleidingen ergotherapie, fysiotherapie, logopedie, mondzorgkunde en voeding & diëtetiek over de internationale en interculturele competenties in relatie tot het huidige onderwijs. Het onderzoek heeft zich daarom gericht op deze competenties binnen het huidige onderwijs. Dit is gedaan door te vragen naar de meningen van docenten en studenten en door het leggen van verbanden tussen deze meningen. Op verzoek van de opdrachtgever is er naast de internationale en interculturele competenties ook de meertalige competentie onderzocht.

Net als de internationale en interculturele competenties is de meertalige competentie niet te herleiden uit het competentieoverzicht 2015-2016 (Instituut Paramedische Studies, 2015a; Instituut Paramedische Studies, 2015b; Instituut Paramedische Studies, 2015c; Instituut Paramedische Studies, 2015d; Instituut Paramedische Studies, 2015e). Ook zijn de meningen van de docenten en studenten over de meertalige competentie in het huidige onderwijs niet bekend.

1.2.3. Het onderzoeksdoel formuleren

“Met het formuleren van je onderzoeksdoel geef je richting aan de opbrengsten die je onderzoek moet opleveren” (Donk & Lanen, 2015, p. 110). Om een onderzoeksdoel op te stellen maak je gebruik van vijf richtlijnen, namelijk:

- ❖ “Richtlijn 1: het onderzoeksdoel is gebaseerd op de probleemanalyse” (Donk & Lanen, 2015, p. 112).
Door uitgebreid te oriënteren op het praktijkprobleem wordt duidelijk wat je met het onderzoek wilt bereiken. Hierdoor kan je het doel aan laten sluiten op het praktijkprobleem (Donk & Lanen, 2015, p. 112).
Internationalisation@Home heeft het probleem uitgebreid geanalyseerd. Dit door te brainstormen, literatuur te verkennen, een mindmap te maken en informatie uit de praktijk te verzamelen. Het onderzoeksdoel van Internationalisation@Home sloot hierdoor aan op de probleemanalyse en de probleemdefiniëring.
- ❖ “Richtlijn 2: het onderzoeksdoel is geformuleerd in termen van opbrengsten” (Donk & Lanen, 2015, p. 112).
Het onderzoeksdoel geeft duidelijk weer wat je wil bereiken, hetzij iets willen weten of iets willen verbeteren (Donk & Lanen, 2015, p. 112).
Het onderzoeksdoel heeft zich gericht op het in kaart brengen van de meningen van docenten en studenten van alle IPS-opleidingen over de internationale, interculturele en meertalige competenties in het huidige onderwijs en op het mogelijk leggen van verbanden tussen deze meningen. De inventarisatie heeft geleid tot het verkrijgen van inzichten (iets willen weten).
- ❖ “Richtlijn 3: het onderzoeksdoel is voldoende afgebakend en eenduidig geformuleerd” (Donk & Lanen, 2015, p. 112).
Het is van belang om een uitleg te geven over begrippen wanneer deze onduidelijk kunnen zijn (Donk & Lanen, 2015, p. 113). Om het onderzoeksdoel af te bakenen en eenduidig te formuleren kan er gebruik worden gemaakt van de SMART-methode (Stöcker, Bodegom, Satink & Minis, z.d.).
Internationalisation@Home heeft het onderzoeksdoel volgens de SMART-methode opgesteld. Hierdoor is het onderzoeksdoel afgebakend en eenduidig geformuleerd. Daarnaast is ervoor gekozen om de vijf IPS-opleidingen uit te schrijven waardoor onduidelijkheden vermeden zijn.
- ❖ “Richtlijn 4: het onderzoeksdoel leent zich voor het doen van praktijkonderzoek” (Donk & Lanen, 2015, p. 113).
“Je moet kunnen aangeven hoe je denkt met je onderzoek een bijdrage te kunnen leveren aan het bereiken van het onderzoeksdoel” (Donk & Lanen, 2015, p. 113).
Door inzicht te krijgen in de meningen van docenten en studenten zou Internationalisation@Home conclusies kunnen trekken over het onderwijs met betrekking tot de internationale, interculturele en meertalige competenties.

- ❖ “Richtlijn 5: het onderzoeksdoel is besproken met belanghebbenden in de organisatie” (Donk & Lanen, 2015, p. 113).
Het is belangrijk dat verwachtingen over het onderzoek met de belanghebbenden afgestemd worden (Donk & Lanen, 2015, p. 113).
Om tijdens het onderzoek op één lijn te zitten met de opdrachtgever heeft Internationalisation@Home de verwachtingen van de opbrengst van het onderzoek met de opdrachtgever afgestemd. Vervolgens is er samen het onderzoeksdoel geformuleerd.

Onderzoeksdoel

Na een vijftien weken durend onderzoek zijn er bij docenten en studenten, van leerjaar 1 t/m 4 van de opleidingen ergotherapie, fysiotherapie, logopedie, mondzorgkunde en voeding & diëtetiek aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, meningen in kaart gebracht over de internationale, interculturele en meertalige competenties in het huidige onderwijs en is er bepaald of er verbanden zijn tussen deze meningen.

1.2.4. Het opstellen van onderzoeksvragen

“De vraagstelling beschrijft wát je onderzoekt” (Bakker & Buuren, 2014, p. 19). Er zijn zes soorten onderzoeksvragen (Donk & Lanen, 2015, p. 115), deze zijn hieronder kort beschreven.

- ❖ Beschrijvende onderzoeksvragen
Door deze soort vragen te stellen, breng je een situatie in kaart (Donk & Lanen, 2015, p. 115).
- ❖ Vergelijkende onderzoeksvragen
“Bij vergelijken gaat het om verschillen tussen twee of meer groepen of situaties” (Bakker & Buuren, 2014, p. 20).
- ❖ Definiërende onderzoeksvragen
Hierbij wordt er gevraagd naar een omschrijving van een onderwerp (Bakker & Buuren, 2014, p. 20; Donk & Lanen, 2015, p. 116).
- ❖ Evaluerende onderzoeksvragen
“Bij evalueren gaat het om het onderzoeken van het effect van een maatregel of interventie” (Bakker & Buuren, 2014, p. 20).
- ❖ Verklarende onderzoeksvragen
Bij verklarende onderzoeksvragen ga je onderzoeken wat de oorzaak van het probleem is. Hierbij wordt ook verband gelegd tussen de oorzaak en het probleem (Bakker & Buuren, 2014, p. 20).
- ❖ Ontwerpvragen
Deze vragen richten zich op het ontwikkelen van een oplossing voor het probleem (Donk & Lanen, 2015, p. 117).

Besluitvorming opstellen van onderzoeksvragen

Het onderzoek heeft zich gericht op het in kaart brengen van de meningen van docenten en studenten en het mogelijk leggen van verbanden tussen deze meningen. Om de onderzoeksvraag en deelvragen te formuleren is er gebruik gemaakt van beschrijvende en vergelijkende vragen.

Onderzoeksvraag

Wat zijn de meningen van docenten en studenten en zijn er verbanden, zo ja welke, tussen de meningen van de docenten en studenten, van leerjaar 1 t/m 4 van de opleidingen ergotherapie, fysiotherapie, logopedie, mondzorgkunde en voeding & diëtetiek aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, over de internationale, interculturele en meertalige competenties die in het onderwijs worden aangeboden?

Deelvragen

1. Wat zijn de meningen van de docenten per IPS-opleiding over de internationale, interculturele en meertalige competenties in het huidige onderwijs?
2. Wat zijn de meningen van de studenten per IPS-opleiding over de internationale, interculturele en meertalige competentie in het huidige onderwijs?
3. Zijn er overeenkomsten en/of verschillen tussen de meningen van docenten en studenten en tussen de IPS-opleidingen?

De onderzoeksvraag en deelvraag drie zijn vergelijkende vragen. Deelvraag één en twee zijn beschrijvende vragen.

1.3. Populatie

“De populatie omvat alle eenheden (dit kunnen personen, huishoudens, bedrijven, et cetera zijn) waar je een uitspraak over wilt gaan doen” (Fischer & Julsing, 2007, p. 113). Internationalisation@Home heeft uitspraken gedaan over docenten en studenten van alle IPS-opleidingen aan de HAN. De populatie bestond daarom uit docenten en studenten van alle IPS-opleidingen aan de HAN. Deze zijn schematisch weergegeven in Tabel 1.

Tabel 1: Populatie van het onderzoek.

Opleiding	Aantal docenten	Aantal studenten	Totaal populatie
Ergotherapie	56	631	687
Fysiotherapie	76	761	837
Logopedie	32	360	392
Mondzorgkunde	48	265	313
Voeding en diëtetiek	49	678	727
Totaal	261	2.695	2.956

Opmerking: De cijfers van de populatie zijn verkregen door contacten met de procescoördinatoren van de verschillende IPS-opleidingen en zijn gebaseerd op de database van 08-10-2015.

1.3.1. Steekproef

Pas wanneer alle personen in een populatie moeilijk te bereiken zijn of wanneer het te duur is om iedereen te bevragen wordt er voor een steekproef gekozen (Verhoeven, 2014, p. 124). De deelnemers binnen het onderzoek zijn niet geselecteerd middels een steekproef omdat de gehele populatie makkelijk te bereiken was met het netwerk van de HAN.

1.3.2. Inclusie- en exclusiecriteria

“Inclusiecriteria zijn de criteria op basis waarvan je een proefpersoon in het onderzoek includeert” (Bakker & Buuren, 2014, p. 76). Door gebruik te maken van exclusiecriteria kun je factoren uitsluiten “die mogelijk van invloed kunnen zijn op de resultaten van het onderzoek” (Bakker & Buuren, 2014, p. 76). Internationalisation@Home heeft gebruik gemaakt van inclusie- en exclusiecriteria waardoor factoren zijn uitgesloten die mogelijk van invloed konden zijn op de resultaten van het onderzoek. De inclusie- en exclusiecriteria met onderbouwing zijn schematisch weergegeven in Tabel 2.

Door het toepassen van de exclusiecriteria bestaat de onderzoekspopulatie uit 2945 deelnemers (populatie – exclusiecriteria = onderzoekspopulatie).

Tabel 2: Inclusie- en exclusiecriteria van het onderzoek.

Inclusiecriteria	Exclusiecriteria
De studenten van de IPS-opleidingen, leerjaar 1 t/m 4 + langstudeerders aan de HAN. Zij volgden op het moment van het onderzoek het reguliere onderwijs. Alle werknemers van de IPS-opleidingen met de functie docent, volgens de gegevens van HAN Insite. Zij gaven op het moment van het onderzoek inhoudelijk les.	De opdrachtgever mw. A. Orgassa. Mw. beschikte op het moment van het onderzoek over voorkennis betreft het onderzoek. Dit kon de antwoorden beïnvloeden. De docentbegeleider mw. M. Barry. Mw. beschikte op het moment van het onderzoek over voorkennis betreft het onderzoek. Dit kon de antwoorden beïnvloeden. Expert op het gebied van internationalisering dhr. T. Satink. Dhr. heeft Internationalisation@Home ondersteunt bij het opstellen van de vragenlijst. Dit kon de antwoorden beïnvloeden. Vier critical friends (medestudenten) Zij hebben tijdens het pilot-onderzoek feedback gegeven op de vragenlijst. De projectuitvoerders K. van Leuven, P. Pennings, M. Thomassen, A. Vermeulen. Zij voeren het onderzoek uit.

1.4. Onderzoeksmethode

1.4.1. Kwantitatief- of kwalitatief onderzoek

Een onderzoeksvraag kan gericht zijn op een kennisvraag of een vraag naar implementatie of innovatie (Kuijer, z.d.). De onderzoeksvraag van Internationalisation@Home was een kennisvraag: “men wil (alleen) iets weten” (Kuijer, z.d.).

Door een kwalitatief of kwantitatief onderzoek, wordt een kennisvraag beantwoord (Kuijer, z.d.).

❖ Kwantitatief onderzoek

Bij een kwantitatief onderzoek worden er middels cijfers informatie verkregen over personen, organisaties of objecten (Verhoeven, 2014, p. 31). Kenmerkend voor dit onderzoek is het streven naar een zo groot mogelijk aantal respondenten (Donk & Lanen, 2015, p. 135). De onderzoeker richt zich op “de mate waarin verschijnselen voorkomen en/of de mate waarin zij onderling met elkaar samenhangen” (Dassen, Keuning, Jansen & Jansen, 2010, p. 54). De gegevens worden volgens gestandaardiseerde procedures verzameld. “Gestandaardiseerd betekent dat respondenten dezelfde vragen met dezelfde antwoordmogelijkheden krijgen voorgelegd” (Donk & Lanen, 2015, p. 135). De uitkomsten van een kwantitatief onderzoek zijn telbaar, kwantificeerbaar of te normeren (Kuijer, z.d.). Deze worden met statistische technieken beschreven en/of getoetst (Verhoeven, 2014, p. 31).

Het onderzoek heeft zich gericht op een grote onderzoekspopulatie (2.945 deelnemers) en heeft hierbij gestreefd naar een hoog aantal respondenten (20-30% = 589-884 respondenten). Om de resultaten van dit hoge aantal respondenten te kunnen verzamelen was het werken volgens een gestandaardiseerde procedure passend. Doordat de uitkomsten telbaar, kwantificeerbaar en te normeren zijn, zouden de onderzoeksvraag en de deelvragen beantwoord kunnen worden binnen de 15 weken die stonden voor het onderzoek. Om bovenstaande redenen zou een kwantitatief onderzoek passend kunnen zijn.

❖ **Kwalitatief onderzoek**

Bij een kwalitatief onderzoek wordt informatie verkregen over een gevoel, attitude, overtuiging en/of mening van een deelnemer (Kuijer, z.d.; Donk & Lanen, 2015, p. 136). De onderzoeker richt zich op de betekenis die de deelnemers aan situaties geven. Kenmerkend aan dit onderzoek is het verwerken van de gegevens in alledaagse taal. De gegevens worden open en flexibel verzameld (Verhoeven, 2014, p. 32). “Open’ betekent dat de antwoordmogelijkheden van een respondent niet vooraf bepaald zijn (gestandaardiseerd), maar dat hij in eigen bewoordingen inbreng kan hebben” (Donk & Lanen, 2015, p. 136). De uitkomsten van het kwalitatief onderzoek worden verwerkt in teksten (Donk & Lanen, 2015, p. 136).

Het onderzoek heeft zich gericht op het onderzoeken van de meningen van docenten en studenten. Om meningen te verzamelen zou een kwalitatief onderzoek passend kunnen zijn. Het open en flexibel verzamelen en het verwerken van gegevens in alledaagse taal, zouden ervoor kunnen zorgen dat de onderzoeksvraag en deelvragen beantwoord worden. Echter was het open en flexibel verzamelen en het verwerken van de gegevens in alledaagse taal bij de grote groep respondenten, gezien de 15 weken die stonden voor het onderzoek niet haalbaar.

Besluitvorming kwantitatief- of kwalitatief onderzoek

Naar aanleiding van bovenstaande redenen en afwegingen heeft Internationalisation@Home het onderzoek middels een kwantitatieve methode uitgevoerd.

1.4.2. Onderzoeksvorm

Om het onderzoeksdoel te behalen is het van belang een onderzoeksvorm te kiezen die antwoord geeft op de onderzoeksvraag (Donk & Lanen, 2015, p. 52). Donk & Lanen (2015, pp. 52-55) beschrijven zes onderzoeksvormen. Hieronder zijn de zes onderzoeksvormen, inclusief de afwegingen beschreven.

❖ **Beschrijvend onderzoek**

Deze onderzoeksvorm richt zich op het in kaart brengen van een praktijksituatie met als doel dit te beschrijven. Hierbij kun je denken aan huidige praktijksituaties, ervaringen omtrent nieuwe ontwikkelingen in de organisatie, et cetera. De resultaten van een beschrijvend onderzoek kunnen leiden tot een vervolgonderzoek (Donk & Lanen, 2015, p. 53).

Deelvraag één en twee hebben zich gericht op het in kaart brengen van de meningen van docenten en studenten (situatie). Om deze redenen zou een beschrijvend onderzoek van toepassing kunnen zijn en zouden de deelvragen beantwoord kunnen worden.

❖ **Vergelijkend onderzoek**

“Het doel van vergelijkend onderzoek is om de overeenkomsten en verschillen te bepalen tussen twee of meer praktijken of tussen theorie en praktijk” (Donk & Lanen, 2015, p. 53). Bijvoorbeeld het onderzoeken van verschillen en/of overeenkomsten tussen docenten en studenten of groepen (Bakker & Buuren, 2014, p. 44).

Om de onderzoeksvraag en deelvraag drie te beantwoorden moesten er verbanden worden gelegd. Deze verbanden bevatten onder andere overeenkomsten en verschillen tussen de meningen van docenten en studenten. Wanneer het aantal van het te vergelijken groepen representatief is, kunnen deze met elkaar worden vergeleken. Om deze reden zou een vergelijkend onderzoek van toepassing kunnen zijn.

❖ **Definiërend onderzoek**

“Als je een definiërend onderzoek uitvoert, probeer je de verschillen en overeenkomsten in denkbeelden van mensen over bepaalde begrippen in kaart te brengen” (Donk & Lanen, 2015, p. 54).

Een voorbeeld van een definiërend onderzoek is onderzoeken wat cliënten en werknemers verstaan onder kwaliteitszorg.

Bij het onderzoek zijn er geen denkbelden van begrippen onderzocht. Om deze reden was een definiërend onderzoek niet van toepassing.

❖ **Evaluerend onderzoek**

“Evaluatie kun je zien als een systematische beoordeling op basis waarvan nieuwe beslissingen kunnen worden genomen” (Donk & Lanen, 2015, p. 54). Bijvoorbeeld het evalueren op je individuele handelen, het handelen als team of het evalueren van ontwikkelingen binnen een organisatie (Donk & Lanen, 2015, p. 54).

Het onderzoeksdoel heeft zich gericht op het in kaart brengen van de meningen van docenten en studenten en mogelijk het leggen van verbanden tussen deze meningen. Niet op het evalueren van het handelen van een persoon, team of organisatie. Een evaluerend onderzoek was om deze redenen niet van toepassing.

❖ **Verklarend onderzoek**

“Als je onderzoekt of zaken daadwerkelijk met elkaar verband houden, doe je verklarend onderzoek” (Donk & Lanen, 2015, p. 55). Bijvoorbeeld “De bewoners reageren nogal prikkelbaar op elkaar, je kunt merken dat de wintertijd is aangebroken” (Donk & Lanen, 2015, p. 55). Wanneer je onderzoekt of deze aanname daadwerkelijk klopt ben je bezig met een verklarend onderzoek (Donk & Lanen, 2015, p. 55).

Het onderzoeksdoel heeft zich gericht op het in kaart brengen van de meningen van docenten en studenten en mogelijk het leggen van verbanden tussen deze meningen. Niet op het verklaren van deze meningen. Om deze reden was een verklarend onderzoek niet van toepassing.

❖ **Ontwerponderzoek**

“Een professionele organisatie bewaakt en verbetert voortdurend de kwaliteit van de zorg- of dienstverlening” (Donk & Lanen, 2015, p. 55). Bijvoorbeeld door het opstellen of aanpassen van beleidsplannen of handleidingen. “Als dit ontwerpproces doelgericht en systematisch wordt uitgevoerd spreken we van ontwerponderzoek” (Donk & Lanen, 2015, p. 55).

Binnen het onderzoek is er niet gestreefd naar een verbetering of aanpassing van de kwaliteit van zorg- of dienstverlening. Om deze reden was een ontwerponderzoek niet van toepassing.

Besluitvorming onderzoeksvorm

Naar aanleiding van bovenstaande afwegingen heeft Internationalisation@Home gebruik gemaakt van een beschrijvend en vergelijkend onderzoek. Een beschrijvend onderzoek is gebruikt om deelvraag één en twee te beantwoorden. Een vergelijkend onderzoek is gebruikt, nadat er bekend was dat er een representatief aantal docenten en studenten hebben deelgenomen. Een vergelijkend onderzoek is gebruikt om de onderzoeksvraag en deelvraag drie te beantwoorden.

1.4.3. Onderzoeksdesign

Bij een kwantitatief onderzoek kunnen er twee onderzoeksdesigns worden onderscheiden, namelijk een surveyonderzoek en een experimenteel onderzoek (Baarda et al., 2012, p. 66).

Experimenteel- en surveyonderzoek

❖ Experimenteel onderzoek

“Bij experimenteel onderzoek verzamel je gegevens van proefpersonen in een gecontroleerde situatie. Bij een experiment ben je op zoek naar het effect van een bepaalde situatie, prikkel, factor, op een (verwachte) uitkomst” (Verhoeven, 2014, p. 131).

De respondenten worden blootgesteld aan bepaalde informatie of aan een verandering in een situatie (Baarda et al., 2012, p. 66).

Voorwaarden voor een experimenteel onderzoek zijn:

- Blinding: de deelnemer is niet op de hoogte van de interventie die wordt toegepast bij hem of haar (Dassen et al., 2010, p. 61).
- Randomisering: deelnemers worden willekeurig, op basis van toeval, in een bepaalde groep geplaatst (Dassen et al., 2010, p. 61).

De onderzoeksvraag heeft zich gericht op het achterhalen van meningen bij docenten en studenten en indien mogelijk op het leggen van verbanden tussen de meningen. Er is niet onderzocht wat het effect is van een bepaalde prikkel, situatie, factor of (verwachte) uitkomst. Om bovenstaande redenen was een experimenteel onderzoek niet van toepassing.

❖ Surveyonderzoek

Beschrijvende onderzoeksvragen kunnen worden beantwoord middels een surveyonderzoek (Verhoeven, 2014, p. 123). “Bij surveyonderzoek grijp je als onderzoeker niet in, maar beperk je je tot het verzamelen van gegevens bij een groot aantal mensen” (Baarda et al., 2012, p. 66).

Een surveyonderzoek zou binnen het onderzoek van toepassing kunnen zijn omdat het onderzoek zich beperkt tot het verzamelen van gegevens bij een grote groep mensen, namelijk de meningen van docenten en studenten van alle IPS-opleidingen aan de HAN. Internationalisation@Home richt zich op het verzamelen van gegevens en grijpt daarbij niet in op een situatie.

Besluitvorming onderzoeksdesign

Naar aanleiding van bovenstaande afwegingen heeft Internationalisation@Home een surveyonderzoek uitgevoerd.

Soorten surveyonderzoek

Een surveyonderzoek kan uitgevoerd worden op vier verschillende manieren, namelijk:

❖ “Het door een interviewer afgenomen survey” (Os & Pieters, 2014, p. 157).

Bij dit type interview leest de interviewer vragen voor aan de respondent. Dit kan zowel face-to-face als telefonisch (Os & Pieters, 2014, p. 157).

Voor- en nadelen

+ “Een interviewer kan zijn vragen aanpassen aan de verbale of non-verbale reacties van de respondent” (Os & Pieters, 2014, p. 158).

+ Door persoonlijk contact tussen de interviewer en de respondent wordt een vertrouwensband opgebouwd. De respondenten voelen zich hierdoor meer op hun gemak en staan hierdoor meer open voor het beantwoorden van de vragen (Os & Pieters, 2014, p. 158).

- Het door een interviewer afgenomen survey is tijdrovend. De interviewer noteert de antwoorden vaak op papier en moet deze na afloop van het interview nog verwerken in een data analyseprogramma (Os & Pieters, 2014, p. 158).
- De aanwezigheid van een interviewer kan tot onrust leiden. Respondenten zijn bang dat zij voor hun gevoel het 'verkeerde' antwoord geven (Os & Pieters, 2014, p. 159).

Het door een interviewer afgenomen survey was binnen het onderzoek niet van toepassing. De belangrijkste reden hiervoor was het feit dat zowel een face-to-face als telefonisch interview tijdrovend is en het dus niet haalbaar zou zijn binnen de 15 weken die stonden voor het onderzoek.

- ❖ "Het met de computer afgenomen survey" (Os & Pieters, 2014, p. 159).
"In het geval van een internet enquête is de computer het medium waarmee potentiële respondenten worden benaderd; het is tevens het middel waardoor respondenten de ingevulde vragenlijst terugsturen" (Os & Pieters, 2014, p. 160).

Voor- en nadelen

- + Respondenten zijn minder bang dat zij voor hun gevoel het 'verkeerde' antwoord geven (Os & Pieters, 2014, p. 161).
- + De antwoorden van de respondenten worden "rechtstreeks in een dataopslagsysteem in de computer ingevoerd" (Os & Pieters, 2014, p. 160).
- + De data kan zeer snel verzameld worden, "een computer kan honderden respondenten tegelijk aan" (Os & Pieters, 2014, p. 160).
- Het werken met een dataopslagsysteem vergt technische vaardigheden om ervoor te zorgen dat het foutloos werkt (Os & Pieters, 2014, p. 161).

Internationalisation@Home heeft gestreefd naar een grote groep respondenten in een korte tijd. Het met de computer afgenomen survey biedt de mogelijkheid om veel respondenten tegelijk te bevragen, wat snelle dataverzameling mogelijk maakt. Daarnaast wordt de data ook direct opgeslagen, wat tijdbesparend is. Deze manier van survey zorgt ervoor dat een respondent minder bang is om voor zijn gevoel het 'verkeerde' antwoord te geven (Os & Pieters, 2014, p. 160-161).

Internationalisation@Home beschikt niet over technische vaardigheden omtrent het werken met een dataopslagsysteem. De docentbegeleider beschikt wel over deze vaardigheden en heeft ondersteuning aangeboden. Bovenstaande redenen hebben ervoor gezorgd dat het met de computer afgenomen survey van toepassing zou kunnen zijn.

- ❖ "Het door de respondent zelf afgenomen survey" (Os & Pieters, 2014, p. 161).
Bij dit type survey wordt de vragenlijst zelfstandig ingevuld door de respondent. Dit wordt gedaan door gebruik te maken van pen en papier en niet met behulp van een interviewer of computer (Os & Pieters, 2014, p. 161).

Voor- en nadelen

- + Respondenten zijn minder bang dat zij voor hun gevoel het 'verkeerde' antwoord geven (Os & Pieters, 2014, p. 162).
- + "Respondenten hebben controle over het tempo waarop ze antwoord geven" (Os & Pieters, 2014, p. 162).
- ± De vragenlijst wordt verstuurd middels de post of wordt persoonlijk afgegeven aan de onderzoekspopulatie (Os & Pieters, 2014, p. 174).
- Doordat de verantwoordelijkheid voor het invullen van de vragenlijst bij de respondent ligt, kan het zijn dat de respondent de vragenlijst niet invult of niet op tijd inlevert (Os & Pieters, 2014, p. 162).

Het door de respondent zelf afgenomen survey was niet van toepassing binnen het onderzoek omdat de kosten om de vragenlijst met te post te versturen of persoonlijk af te geven hoog zouden zijn. De printkosten van de vragenlijst zijn berekend door de som: onderzoekspopulatie (2945) x printkosten HAN (0,05 cent per pagina) x aantal pagina's (7 pagina's). Het printen van de vragenlijst zou ongeveer €1000,00 kosten. Daarnaast vraagt het door de respondent zelf afgenomen survey meer tijd omdat de respondenten niet in één keer te benaderen zijn (Os & Pieters, 2014, p. 174).

- ❖ “Gemengde surveys” (Os & Pieters, 2014, p. 162).
 “Een combinatie van twee of meer van bovenstaande technieken” (Os & Pieters, 2014, p. 156).

Voor- en nadelen

+ “Het belangrijkste voordeel van het gemengde survey is dat onderzoekers de voordelen van de verschillende methoden kunnen gebruiken om hun data te verzamelen” (Os & Pieters, 2014, p. 163).

- Een gemengde survey maakt het verzamelen van data moeilijker. Data van twee verschillende bronnen moet op één dataopslag worden samengevoegd (Os & Pieters, 2014, p. 163).

Een gemengde survey was niet van toepassing omdat er van de drie manieren van survey, maar één manier van toepassing zou kunnen zijn.

Besluitvorming soorten surveyonderzoek

Naar aanleiding van bovenstaande informatie heeft Internationalisation@Home een met de computer afgenomen survey uitgevoerd.

Soorten met de computer afgenomen survey

Het met de computer afgenomen survey wordt onderverdeeld in drie manieren namelijk:

- ❖ Computer ondersteund telefonisch interview.
Een computer ondersteund telefonisch interview is een interview waarbij er telefonisch contact wordt gelegd met de deelnemers door een interviewer. “De interviewer leest de vragen voor aan de respondent, voert de antwoordcode in en de computer gaat verder met de volgende vraag die van toepassing is” (Os & Pieters, 2014, p. 169).
Internationalisation@Home heeft gestreefd naar een grote groep respondenten. Het was niet mogelijk om binnen de 15 weken die stonden voor het onderzoek de grote groep respondenten te bereiken. Daarnaast zou Internationalisation@Home afhankelijk zijn van de bereikbaarheid van de deelnemers en zou het wegens privacy redenen lastig kunnen zijn om over de telefoonnummers van alle respondenten te beschikken. Het telefonisch ondersteund interview was hierdoor niet van toepassing.
- ❖ Volledig geautomatiseerde interview (niet online).
Bij een volledig geautomatiseerd interview wordt de vragenlijst afgenomen door een computer. “Met een dergelijk systeem belt een computer een telefoonnummer en wordt een bandje gebruikt voor de inleiding. De respondent gebruikt dan de telefoontoetsen voor zijn antwoorden en reageert daarbij direct op de computer” (Os & Pieters, 2014, p. 171).
Internationalisation@Home heeft gestreefd naar een grote groep respondenten. Het was niet mogelijk om binnen de 15 weken die stonden voor het onderzoek de grote groep respondenten te bereiken. Daarnaast zou Internationalisation@Home afhankelijk zijn van de bereikbaarheid van de deelnemers en zou het wegens privacy redenen lastig zijn om over de telefoonnummers van hen te beschikken. Het volledig geautomatiseerde interview was hierdoor niet van toepassing.
- ❖ Online onderzoek.
Een online onderzoek is een vragenlijst waarbij de deelnemers de vragen beantwoorden middels internet. Met de online vragenlijst kan een grote groep deelnemers tegelijk benaderd worden. Daarnaast is het mogelijk dat de deelnemers de vragenlijst op een voor hun geschikt moment invullen. Een vragenlijst via internet is snel en gemakkelijk in te vullen en heeft geen hoge kosten (Os & Pieters, 2014, p. 171).
Een voordeel bij een online onderzoek zou zijn dat een grote groep deelnemers tegelijk benaderd kan worden. Daarnaast is het mogelijk dat de deelnemers de vragenlijst op een voor hun geschikt moment kunnen invullen (Os & Pieters, 2014, p. 171). Om deze redenen zou een online onderzoek van toepassing kunnen zijn.

Besluitvorming met de computer afgenomen survey

Naar aanleiding van bovenstaande informatie heeft Internationalisation@Home besloten een online onderzoek uit te voeren.

1.4.4. Onderzoekstype

Een online surveyonderzoek bestaat uit een longitudinaal surveyonderzoek of een eenmalig surveyonderzoek.

- ❖ Longitudinaal surveyonderzoek
Bij een longitudinaal surveyonderzoek worden gegevens op verschillende momenten verzameld met als doel het volgen van ontwikkelingen. Longitudinaal surveyonderzoek bestaat uit twee vormen namelijk: cohortonderzoek (wordt ook wel panelonderzoek genoemd) en trendonderzoek (Baarda et al., 2012, p. 69).

- Cohortonderzoek
“Bij dit onderzoek volg je een vaststaande groep mensen en verricht je op verschillende tijdstippen metingen bij deze mensen. Zo'n vaststaande groep mensen wordt 'panel' of 'cohort' genoemd” (Baarda et al., 2012, p. 70).
- Trendonderzoek
“Bij trendonderzoek doe je ook metingen op verschillende tijdstippen, maar dan bij iedere opeenvolgende meting bij andere mensen uit dezelfde populatie. Je trekt dus telkens een nieuwe steekproef uit dezelfde populatie” (Baarda et al., 2012, p.70).

Internationalisation@Home had de focus op het in kaart brengen van de meningen van docenten en studenten en indien mogelijk op het leggen van verbanden tussen deze meningen. Niet op het volgen van ontwikkelingen. Binnen de 15 weken die stonden voor het onderzoek was de verwachting dat er geen verandering van het curriculum plaats zou vinden, wat de meningen van de docenten en studenten zodanig kon veranderen. Om bovenstaande redenen zou een longitudinaal surveyonderzoek niet van toepassing zijn.

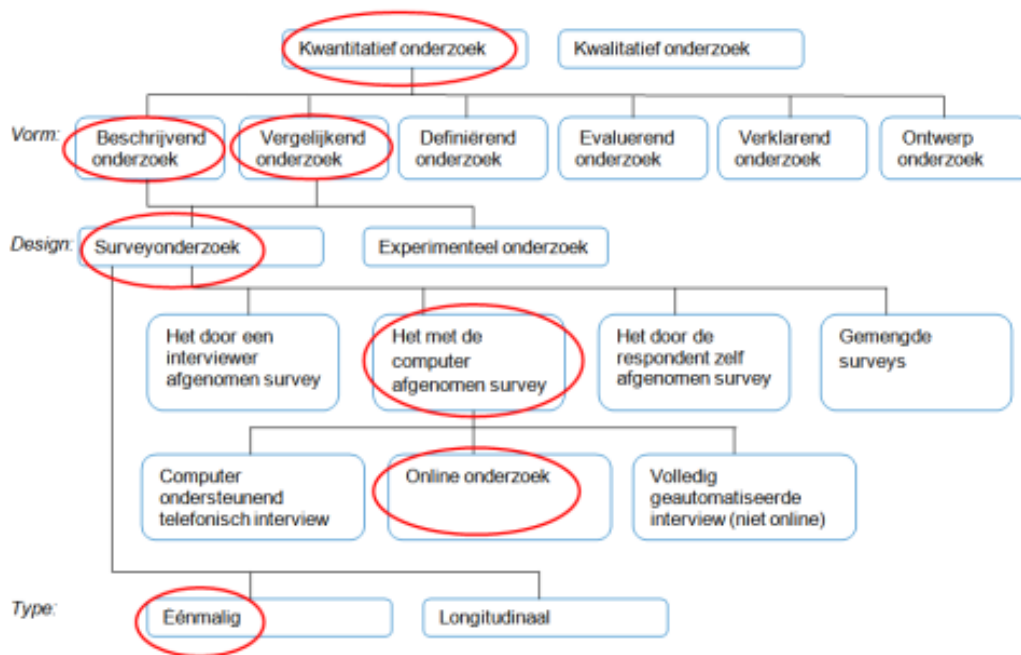
- ❖ Eenmalig surveyonderzoek
Bij een eenmalig surveyonderzoek wordt er “slechts één meting op één bepaald moment” uitgevoerd (Baarda et al., 2012, p. 69). Een eenmalig surveyonderzoek wordt ook wel een cross-sectioneel surveyonderzoek, een dwarsdoorsnede surveyonderzoek of een transversaal surveyonderzoek genoemd (Bakker & Buuren, 2014, p. 46).
Een eenmalig surveyonderzoek zou van toepassing kunnen zijn omdat de doelstelling het in kaart brengen van meningen is. De verwachting was dat er in de onderzoeksperiode geen verandering van het onderwijs zou plaatsvinden. Om deze reden zou een meting op één bepaald moment voldoende zijn om de onderzoeksvraag en deelvragen te kunnen beantwoorden.

Besluitvorming onderzoekstype

Naar aanleiding van bovenstaande informatie heeft Internationalisation@Home het surveyonderzoek eenmalig uitgevoerd.

1.4.5. Conclusie onderzoeksmethode

Er is een schematische weergave gemaakt over de verschillende onderzoeksmethoden die Internationalisation@Home heeft gebruikt. Deze schematische weergave is te lezen in Figuur 1.

Figuur 1: Overzicht onderzoeksmethoden van het onderzoek.

Opmerking: De rode cirkels geven weer welke mogelijkheden Internationalisation@Home heeft gebruikt voor de vormgeving van het onderzoek.

Hoofdstuk 2. Verantwoording wijze van dataverzameling

2.1. Reactiepercentage

“Voor online enquêtes waarbij er geen sprake is van een eerdere relatie met de ontvangers, wordt een reactiepercentage van 20-30% als zeer succesvol beschouwd” (Checkmarket, 2013). “Een reactiepercentage van 10-15% is een conservatievere en veiligere keuze als u uw populatie niet eerder hebt ondervraagd” (Surveymonkey, 2015).

Internationalisation@Home heeft de vragenlijst verstuurd naar de volledige onderzoekspopulatie (2.945 deelnemers). Door onbekende redenen is de vragenlijst niet verstuurd naar de gehele populatie, 52 deelnemers hebben de vragenlijst niet ontvangen. De onderzoekspopulatie bestond hierdoor uit 2.893. Een mogelijke oorzaak voor het niet ontvangen van de vragenlijst, zou kunnen zijn dat de e-mailadressen van de deelnemers niet correct waren.

Internationalisation@Home heeft een reactiepercentage behaald van 22,2% (N = 641). De 641 respondenten bestonden uit 543 studenten en 98 docenten.

Er zijn 261 vragenlijsten (100%) verstuurd naar docenten, hiervan zijn er 98 beantwoord (37,5%). Er zijn 2.695 vragenlijsten (100%) verstuurd naar studenten, hiervan zijn er 543 beantwoord (20,0%). Deze reactiepercentages zijn behaald doordat er tweemaal een reminder over de vragenlijst is verstuurd en er aankondigingen op HAN Scholar geplaatst. Daarnaast zijn er voor docenten, kaartjes met een herinnering geflyerd bij hun kantoorruimten en zijn studenten persoonlijk benaderd door een bezoek tijdens de lessen. Mede door deze actieve benadering is er een succesvol reactiepercentage behaald.

Om de onderzoeksvraag en deelvragen te beantwoorden was het voor Internationalisation@Home van belang te weten hoeveel reactiepercentage er is behaald per opleiding van zowel docenten als studenten. Het behalen van voldoende reactiepercentage is belangrijk om vergelijkend onderzoek uit te voeren (M. Barry, persoonlijke mededeling, 12 januari 2016). Volgens Surveymonkey (2015) is een reactiepercentage vanaf 10,0% voldoende om uitspraken te kunnen doen over resultaten. Het reactiepercentage per opleiding van zowel docenten als studenten is te lezen in Tabel 3.

Tabel 3: Reactiepercentages docenten en studenten per IPS-opleiding

Opleiding	Reactiepercentage docenten	Reactiepercentage studenten	Totaal reactiepercentage
Ergotherapie	30,7% (N = 27)	33,2% (N = 151)	32,8% (N = 178)
Fysiotherapie	23,9% (N = 21)	22,2% (N = 101)	22,5% (N = 122)
Logopedie	9,1% (N = 8)	10,3% (N = 47)	11,3% (N = 61)
Logopedie euregionaal	0,0% (N = 0)	1,3% (N = 6)	1,3% (N = 6)
Mondzorgkunde	21,6% (N = 19)	17,4% (N = 79)	18,0% (N = 98)
Voeding en diëtetiek	10,2% (N = 9)	15,6% (N = 71)	14,7% (N = 80)
Meerdere opleidingen	4,5% (N = 4)	0,0% (N = 0)	0,7% (N = 4)
Totaal	100% (N = 88)	100% (N = 455)	100% (N = 543)

Opmerking: De reactiepercentages zijn gebaseerd op de antwoorden van de respondenten betreft de vraag over de functie (docent of student) in combinatie met de vraag over de opleiding (ergotherapie, fysiotherapie, logopedie, logopedie euregionaal, mondzorgkunde en voeding en diëtetiek). Van de 641 respondenten (100%) hebben 543 (84,7%) respondenten beide vragen beantwoord. 98 respondenten hebben op 1 of beide vragen geen antwoord gegeven (missing = 15,3%). De opleiding logopedie euregionaal is een variant op de opleiding logopedie, deze studenten worden tweetalig opgeleid (Nederlands en Duits) (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, 2015).

2.2. Programma voor dataverzameling

Er zijn verschillende soorten mogelijkheden om een online vragenlijst te versturen en om data te verzamelen (Verhoeven, 2014, p. 231). De HAN heeft een “overzicht van de (veilig te gebruiken) online tools voor het versturen van vragenlijsten” bekend gemaakt (Kuijer & Lankveld, 2015). Deze tools zijn SPSSTM Data Collection, LimeSurvey, HBO-Spiegel, Thesistools en NetQ” (Kuijer & Lankveld, 2015).

Internationalisation@Home heeft bovenstaande online tools in een beslisboom afgewogen. Deze beslisboom is weergegeven in bijlage 10.1.

Besluitvorming programma voor dataverzameling

De conclusie van de beslisboom heeft ertoe geleid dat Internationalisation@Home gebruik heeft gemaakt van de HBO-Spiegel. De redenen hiervoor waren dat de vragenlijst in één keer naar een grote groep deelnemers verstuurd kon worden. Daarnaast konden de antwoorden makkelijk verwerkt worden in een analyseprogramma (Onderwijsspiegel, z.d.a.). Doordat docent mw. E. van Son een account heeft op HBO-Spiegel en bereid was om de vragenlijst hierin te zetten en te versturen, heeft Internationalisation@Home geen kosten gemaakt voor het gebruiken van deze online tool.

Beschrijving dataverzamelingsprogramma HBO-Spiegel

HBO-Spiegel is één van de dataverzamelingsprogramma's welke wordt gebruikt binnen verschillende hogescholen (Onderwijsspiegel, z.d.b.). Om de HBO-Spiegel te kunnen gebruiken is het hebben van een account noodzakelijk. Wanneer je over een account beschikt is het mogelijk om zelf een vragenlijst op te stellen of een bestaande vragenlijst te gebruiken. De online vragenlijst kan verstuurd worden naar een grote groep deelnemers (Onderwijsspiegel, z.d.a.).

2.3. Vragenlijsten

Een vragenlijst kan op veel verschillende manieren opgesteld worden. Het zorgt ervoor dat gegevens snel en efficiënt worden verzameld (Bakker & Buuren, 2014, p. 101). Zoals in hoofdstuk 1 beschreven staat maakt Internationalisation@Home gebruik van kwantitatief onderzoek. Bij kwantitatief onderzoek worden gegevens middels een gestandaardiseerde procedure verzameld. Alle deelnemers krijgen “dezelfde vragen met dezelfde antwoordmogelijkheden voorgelegd” (Donk & Lanen, 2015, p. 135).

Internationalisation@Home heeft ervoor gekozen om de vragenlijsten uit het onderzoek van Hoef en Boeft (2015) en Brinkmann et al. (2014) als basis te gebruiken voor het opstellen van de vragenlijst. Hiervoor is gekozen omdat er binnen het onderzoek van Hoef en Boeft (2015) studenten bevraagd zijn over de internationale, interculturele en meertalige competenties in het onderwijs. In het onderzoek van Brinkmann et al. (2014) zijn studenten bevraagd over de interculturele en meertalige competenties in het onderwijs.

Bij het opstellen van een vragenlijst is het belangrijk om met verschillende aspecten rekening te houden (Donk & Lanen, 2015, pp. 204-205). De door Internationalisation@Home toegepaste aspecten worden hieronder toegelicht.

- ❖ Het is belangrijk dat “het voor respondenten duidelijk is of anonimiteit gewaarborgd is” (Donk & Lanen, 2015, p. 204). Internationalisation@Home heeft de anonimiteit van de respondenten gewaarborgd door niet te vragen naar persoonlijke gegevens. Dit zou als extra voordeel kunnen hebben dat de respondenten eerlijk invullen. Daarnaast zijn persoonlijke gegevens niet relevant voor het onderzoek. Tot slot bleek dat er bij het anoniem invullen van een vragenlijst de kans op respons relatief hoger is dan bij een niet-anonieme vragenlijst (Nolost Capital, 2015). In de inleiding van de vragenlijst werd aangegeven dat deelname volledig anoniem is.

- ❖ Het is belangrijk te vermelden “wat het doel is van de vragenlijst” (Donk & Lanen, 2015, p. 204).
Internationalisation@Home heeft het doel van de vragenlijst duidelijk geformuleerd in de inleidende tekst van de vragenlijst.
Hierdoor wisten de deelnemers waarom zij de vragenlijst hadden ontvangen en waarom het van meerwaarde was dat zij deze vragenlijst zouden invullen.
- ❖ “Maak de vragenlijst niet te lang” (Donk & Lanen, 2015, p. 204).
Internationalisation@Home heeft de lengte van de vragenlijst niet te lang gemaakt zodat deze in circa 8 minuten kon worden ingevuld. De reden hiervoor was dat Donk en Lanen (2015) schrijft dat “de lengte van een vragenlijst over het algemeen van invloed is op de nauwkeurigheid waarmee de respondent de vragen beantwoordt”.
- ❖ “Het is belangrijk het aantal antwoordmogelijkheden expliciet bij de instructie te vermelden” (Donk & Lanen, 2015, p. 204).
Internationalisation@Home heeft per vraag waar er meerdere antwoorden mogelijk waren, de toelichting ‘meerdere antwoorden mogelijk’ toegevoegd. De reden hiervoor was dat de respondenten wisten dat zij op dat moment meer dan één antwoord konden geven.
- ❖ “Vermijd het gebruik van moeilijke woorden, zorg voor een goede zinsopbouw” (Donk & Lanen, 2015, p. 205).
Internationalisation@Home heeft ervoor gezorgd dat de vragenlijst over een goede zinsopbouw beschikt en geen moeilijke woorden bevat (tenzij uitgelegd). Hierdoor zouden de vragen hoogstwaarschijnlijk voor alle respondenten te begrijpen zijn.
Internationalisation@Home heeft door het uitvoeren van een pilot de bevestiging gekregen dat de vragenlijst een goede zinsopbouw had en voor de respondenten in begrijpbare taal geschreven was.
- ❖ “Bespreek je vragenlijst eerst met collega’s, cliënten of andere praktijkdeskundigen” (Donk & Lanen, 2015, p. 205).
Internationalisation@Home heeft de vragenlijst besproken met deskundigen op het gebied van onderzoek, de opdrachtgever en critical friends. De reden hiervoor was dat Donk en Lanen (2015) schrijven dat er op deze manier nagegaan kan worden of de vragenlijst voldoende valide en betrouwbaar is.

2.3.1. Vraagtypen

Bij een kwantitatief onderzoek wordt informatie veelal door gesloten vragen verzameld. Bij gesloten vragen staan de antwoordmogelijkheden vast. De deelnemer “geeft aan welk van de antwoordmogelijkheden het meest van toepassing is” (Bakker & Buuren, 2014, p. 103). Donk en Lanen (2015) raden aan gebruik te maken van gesloten vragen wanneer een onderzoek een grote onderzoekspopulatie betreft (Donk & Lanen, 2015, p. 205). Internationalisation@Home heeft gebruik gemaakt van een kwantitatief onderzoek en hierbij gestreefd naar het bereiken van een grote groep respondenten. Het was daarom aannemelijk dat de vragenlijst zou bestaan uit gesloten vragen met vaststaande antwoordmogelijkheden.

Gesloten vragen kunnen verschillende vraagtypen en antwoordmogelijkheden bevatten namelijk:

- ❖ Enkelekeuzevragen: de respondent heeft maar één antwoordmogelijkheid (Donk & Lanen, 2015, p. 206).
Internationalisation@Home zou gebruik kunnen maken van enkelekeuzevragen omdat hierdoor een beeld geschetst zou kunnen worden over de kenmerken van de respondent. Bijvoorbeeld de vraag of de respondent docent of student is.

- ❖ Meerderekeuzevragen: de respondent heeft meer dan één antwoordmogelijkheid (Donk & Lanen, 2015, p. 206).
Internationalisation@Home zou gebruik kunnen maken van meerderekeuzevragen omdat het onderzoek een brede populatie betreft (docenten en studenten leerjaar 1 t/m 4). Om de vragen aan te laten sluiten bij deze brede populatie zouden meerderekeuzevragen van toepassing kunnen zijn. Anders zouden alle vragen gesplitst moeten worden naar enkelekeuzevragen. Door de vragen waar mogelijk samen te voegen, zou de tekst relatief korter worden. Hierdoor zou het streven om de vragenlijst in maximaal 10 minuten in te vullen haalbaar zijn.
- ❖ Vragen naar getallen: de respondent geeft een antwoord in getallen waarmee de tijd (in jaren of minuten) of een mening op een schaal van 1 t/m 10 wordt aangeduid (Donk & Lanen, 2015, p. 207).
Internationalisation@Home zou gebruik kunnen maken van vragen die beantwoord moeten worden middels een getal omdat hiermee de mening over een stelling in getallen beantwoord zou kunnen worden (schaal 1 t/m 10). Een voordeel van het vragen naar getallen zou zijn dat de antwoorden makkelijk te vergelijken zijn. Een nadeel zou zijn dat de interpretatie van de getallen 1 t/m 10 bij iedere respondent anders kan zijn. Internationalisation@Home zou kunnen vragen naar leeftijden (in jaren) omdat dit een relevant kenmerk kan zijn van de respondent.
- ❖ Schaalvragen: “gesloten vragen waarbij een stelling beoordeeld wordt op basis van een schaal met twee uiterste waarden en een aantal tussenliggende waarden” (Donk & Lanen, 2015, p. 207). Meestal wordt er gebruik gemaakt van een driepuntsschaal, vierpuntsschaal of vijfpuntsschaal (Donk & Lanen, 2015, p. 207).
Internationalisation@Home zou gebruik kunnen maken van schaalvragen omdat hiermee de mening over een bepaalde stelling in kaart zou kunnen worden gebracht. Een voordeel voor het onderzoek was dat de antwoordmogelijkheden duidelijk zijn en daardoor niet op verschillende manieren te interpreteren zijn. Daarnaast zouden de antwoorden makkelijk te vergelijken zijn.
- ❖ Verplichte keuzevragen: de respondent kiest een stelling die het meest aansluit bij de mening van de respondent (Donk & Lanen, 2015, p. 208).
Internationalisation@Home zou gebruik kunnen maken van verplichte keuzevragen omdat hiermee de mening van de respondent in kaart zou kunnen worden gebracht. Een nadeel zou kunnen zijn dat het lezen van stellingen veel tijd is beslag neemt. Dit zou ervoor kunnen zorgen dat het streven om de vragenlijst in maximaal 10 minuten in te vullen niet haalbaar is. Door dit nadeel waren verplichte keuzevragen niet van toepassing.
- ❖ Rangordevragen: antwoorden worden door de respondent in een rangorde gezet (Donk & Lanen, 2015, p. 208).
Bij het gebruiken van rangordevragen staat het prioriteren van mogelijkheden centraal. Bij rangorde vragen zou in het geval van het onderzoek alleen indirect gevraagd worden naar de meningen van de respondent. Internationalisation@Home vond het belangrijk dat de meningen direct in kaart worden gebracht waardoor het gebruiken van rangordevragen niet van toepassing is.

Besluitvorming vraagtypen

Internationalisation@Home heeft gebruik gemaakt van enkelekeuzevragen en meerderekeuzevragen. Beide schetsen een beeld over de kenmerken van de respondent. Door meerderekeuzevragen te gebruiken kan dezelfde informatie achterhaald worden dan dat je bijvoorbeeld vier enkelekeuzevragen stelt (Donk & Lanen, 2015, p. 206). Er is een afweging gemaakt tussen het vragen naar getallen en schaalvragen. Bij beide vraagtypen wordt er gevraagd naar meningen.

Een verschil is dat bij het vragen naar getallen de interpretatie van de antwoordmogelijkheden verschillend zou kunnen zijn. Bij schaalvragen is een verschillende interpretatie niet mogelijk (Donk & Lanen, 2015, p. 207.) Om deze redenen heeft Internationalisation@Home ervoor gekozen om gebruik te maken van schaalvragen. De vraag naar de leeftijd diende echter beantwoord te worden met een getal. Er is naar de leeftijd in jaren gevraagd omdat de leeftijd van de deelnemers ver uit elkaar zou kunnen liggen. De leeftijden zouden achteraf altijd nog gecategoriseerd kunnen worden.

2.4. Triangulatie

Internationalisation@Home heeft door gebruik te maken van triangulatie ervoor gezorgd dat de validiteit en betrouwbaarheid van de vragenlijst hoog is. Triangulatie kan op drie manieren worden toegepast, namelijk door brontriangulatie, methodische triangulatie en onderzoekerstriangulatie (Donk & Lanen, 2015, p. 47).

Internationalisation@Home heeft gebruik gemaakt van brontriangulatie. Er is gebruik gemaakt van verschillende bronnen tijdens het oriënterend literatuuronderzoek (zie hoofdstuk 5). Daarnaast is er gebruik gemaakt van een pilot. Bij een pilot wordt nagegaan “of de vragen goed begrepen worden, hoelang de vragenlijstafname duurt en of er vragen ontbreken” (Donk & Lanen, 2015, p. 205). De deelnemers aan de pilot waren divers. Er is een gesprek gevoerd met een expert op het gebied van internationalisering, de docentbegeleider, de opdrachtgever en vier critical friends. De verkregen feedback van alle bovengenoemde partijen zijn verwerkt met als doel dat de definitieve vragenlijst zo valide en betrouwbaar mogelijk was. Tevens zijn bestaande vragenlijsten uit de literatuur als basis gebruikt om de vragenlijst op te stellen.

Naast brontriangulatie heeft Internationalisation@Home gebruik gemaakt van onderzoekerstriangulatie. Wanneer meerdere mensen hebben bijgedragen bij het verzamelen en het analyseren van data speak je over onderzoekerstriangulatie (Donk & Lanen, 2015, p. 47). Bij het onderzoek hebben docentbegeleider mw. M. Barry, opdrachtgever mw. A. Orgassa en docent mw. E. van Son medewerking verleent bij het verzamelen en analyseren van data. Om voldoende respondenten te werven heeft Internationalisation@Home docenten benaderd. Deze docenten hebben Internationalisation@Home toestemming gegeven om tijdens de les aandacht te vragen voor deelname aan het onderzoek.

Internationalisation@Home heeft geen gebruik gemaakt van methodische triangulatie. De reden hiervoor is dat er enkel gebruik is gemaakt van een vragenlijst om data te verzamelen.

2.5. Onderbouwing vragenlijst

2.5.1. Competenties

Internationalisation@Home heeft de internationale, interculturele en meertalige competenties toegelicht in de vragenlijst. Op deze manier werd voor de deelnemers duidelijk wat Internationalisation@Home verstond onder deze competenties en welke kennis, vaardigheden en houding kenmerkend waren voor deze competenties. Hierdoor zijn foute interpretaties zo veel mogelijk vermeden.

2.5.2. Vragenlijst

1. Mijn functie is:

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft gevraagd naar de functie van de respondent. Hierdoor konden er verbanden worden gelegd tussen de meningen van docenten en studenten (onderzoekvraag).

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: docent of student. De reden hiervoor was dat docenten en studenten de deelnemers van het onderzoek waren.

2. Mijn nationaliteit is (meerdere keuzes mogelijk):

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft gevraagd naar de nationaliteit van de respondent om na te gaan of er verschillen zijn tussen de meningen van de respondenten met verschillende nationaliteiten.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een meerderekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: Nederlands, Duits, Turks, Marokkaans, Pools en anders namelijk. Deze keuze is gemaakt omdat het Centraal Bureau voor de Statistiek (2015) op 12 augustus 2015 heeft weergegeven dat dit de top vijf van nationaliteiten binnen Nederland is. Internationalisation@Home heeft gekozen voor de antwoordmogelijkheid anders, namelijk om geen nationaliteit uit te sluiten.

3. Mijn leeftijd (in jaren) is:

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft gevraagd naar de leeftijd in jaren van de respondent om na te gaan of er verschillen zijn tussen de meningen van de respondenten met verschillende leeftijden.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een vraag naar getallen. Er is gekozen voor een open vraag omdat de leeftijd van de deelnemers ver uit elkaar ligt. Zo ligt de leeftijd van een eerstejaars student veel lager dan de leeftijd van een docent die geruime tijd werkzaam is. Door met een open vraag naar de leeftijd in jaren te vragen kunnen later tijdens het analyseren van de data alsnog categorieën gemaakt worden op basis van de gegeven antwoorden (Baarda, Dijkum & Goede, 2014, p. 72).

4. Ben je STUDENT: kies 'overslaan'. Ik ben als DOCENT verbonden aan de IPS-opleiding (meerdere antwoorden mogelijk):

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft gevraagd naar de opleiding waarin de respondent op dat moment les gaf. Hierdoor konden er verbanden worden gelegd tussen de meningen van de respondenten van de verschillende opleidingen.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een meerderekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: ergotherapie, fysiotherapie, logopedie, logopedie: euronale studie, mondzorgkunde en voeding & diëtetiek. Er is gekozen voor bovenstaande opleidingen omdat deze behoren tot de IPS-opleidingen aan de HAN.

5. Ben je STUDENT: kies 'overslaan'. In welk leerjaar voert u als DOCENT voornamelijk taken uit (meerdere antwoorden mogelijk)?

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft gevraagd naar het leerjaar waarin de docent op dat moment les gaf. Dit om verbanden te leggen tussen de leerjaren.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een meerderekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: focus op leerjaar 1, focus op leerjaar 2, focus op leerjaar 3, focus op leerjaar 4 en anders namelijk. De docenten konden meerdere antwoorden geven omdat zij in verschillende leerjaren les kunnen geven. Er is gekozen voor de leerjaren 1, 2, 3 of 4 omdat elke IPS-opleiding aan de HAN bestaat uit vier onderwijsjaren.

6. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Ik ben student aan de opleiding:

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft gevraagd naar de opleiding waarin de student op dat moment les volgde. Dit om verbanden te leggen tussen de meningen van de studenten van de verschillende opleidingen.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: ergotherapie, fysiotherapie, logopedie, logopedie: euregionale studie, mondzorgkunde en voeding & diëtetiek. Er is gekozen voor bovenstaande opleidingen omdat deze behoren tot de IPS-opleidingen aan de HAN.

7. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Ik ben op dit moment bezig met werkplekleren (WPL)/Praktikum of ik heb al een periode WPL/Praktikum afgerond.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft de studenten naar het WPL/Praktikum gevraagd. Op deze manier zou Internationalisation@Home na kunnen gaan of studenten die een WPL/Praktikum hebben afgerond, een andere mening hebben dan studenten die nog geen WPL/Praktikum hebben afgerond.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: ja, in Nederland; ja, in het buitenland; ja zowel in Nederland als in het buitenland en nee.

Internationalisation@Home heeft voor deze antwoordmogelijkheden gekozen om erachter te komen of een student wel of geen WPL/Praktikum heeft gevolgd. De antwoordmogelijkheid ja, zowel in Nederland als in het buitenland is opgesteld voor de studenten die al tweemaal WPL/Praktikum hebben gevolgd en waarbij deze eenmaal in Nederland en eenmaal in het buitenland plaatsvond.

8. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Ik volg op dit moment het praktijkgericht onderzoek (PO)/Angewandte Forschung (AF) of ik heb het PO/AF afgerond.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft de studenten naar het PO/AF gevraagd. Op deze manier zou Internationalisation@Home na kunnen gaan of studenten die het PO/AF hebben afgerond, een andere mening hebben dan studenten die nog geen PO/AF hebben afgerond.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: ja, in Nederland; ja, in het buitenland en nee.

Internationalisation@Home heeft voor deze antwoordmogelijkheden gekozen om erachter te komen of een student wel of geen PO/AF heeft gevolgd. Daarbij kan het PO/AF plaatsvinden in Nederland of het buitenland.

9. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Ik volg op dit moment een minor of ik heb een minor afgerond.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft aan de student naar de minor gevraagd. Op deze manier zou Internationalisation@Home na kunnen gaan of studenten die het minor hebben afgerond, een andere mening hebben dan studenten die nog geen minor hebben afgerond.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: ja, in Nederland de minor; ja, in het buitenland, de minor en nee. Internationalisation@Home heeft voor deze antwoordmogelijkheden gekozen om erachter te komen of een student wel of geen minor heeft gevolgd. Daarbij kan de minor plaatsvinden in Nederland of in het buitenland. Internationalisation@Home heeft expliciet naar de naam van de minor gevraagd omdat zo kan worden nagegaan of de soort minor van invloed is op de meningen.

10. Het huidige onderwijs zorgt ervoor dat de student is voorbereid op interactie met mensen uit andere landen.

Onderbouwing vraag (stelling): Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat het duidelijk werd in hoeverre de respondenten vinden dat zij door het huidige onderwijs voorbereid zijn op de interactie met mensen uit andere landen. De activiteiten vanuit het praktijkhuis zijn niet meegenomen omdat deze op eigen initiatief gevolgd kunnen worden. Deze activiteiten komen niet aan bod in het huidige onderwijs.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een oneven schaalvraag met vijf antwoordmogelijkheden (vijfpuntsschaal): helemaal oneens, oneens, niet oneens/niet eens, eens en helemaal eens. Internationalisation@Home heeft gekozen voor deze antwoordmogelijkheden omdat deze niet in de cijfers 1 t/m 5 staan, maar in woorden. Hierdoor interpreteert elke respondent de antwoordmogelijkheden op dezelfde manier. Internationalisation@Home heeft de vragenlijst gebaseerd op de vragenlijst van Hoef en Boeft (2015) waarin gebruik is gemaakt van een vijfpuntsschaal. Daarnaast wordt in de literatuur beschreven dat de vijfpuntsschaal een veelvoorkomende schaal is (Donk & Lanen, 2015, p. 238). Internationalisation@Home vond het belangrijk dat de respondent een passend antwoord kon geven. Om deze reden is besloten om de optie niet oneens/niet eens als antwoordmogelijkheid op te stellen. De respondent kon op deze manier altijd een antwoord geven op de stelling, wanneer zij geen duidelijke voorkeur had voor de opties oneens of eens.

11. De student is voorbereid op interactie met mensen uit andere landen.

Onderbouwing vraag (stelling): Internationalisation@Home wilde weten in hoeverre het onderwijs de studenten voorbereid op interactie met cliënten uit andere landen. In de literatuur staat beschreven dat hulpverleners beter willen omgaan met het behandelen van cliënten met een niet-westerse cultuur (Wolffers, Kwaak & Beelen, 2013, p. 113). Daarnaast vindt het IPS “het belangrijk dat het onderwijs aansluit bij de ontwikkelingen van het werkveld” (Instituut Paramedische Studies, z.d.).

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een oneven schaalvraag met vijf antwoordmogelijkheden (vijfpuntsschaal): helemaal oneens, oneens, niet oneens/niet eens, eens en helemaal eens. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 10.

12. De internationale competentie dient uitgebreider behandeld te worden in het onderwijs.

Onderbouwing vraag (stelling): Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld om erachter te komen of de respondenten behoefte hebben aan meer onderwijs over de internationale competentie.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een oneven schaalvraag met vijf antwoordmogelijkheden (vijfpuntsschaal): helemaal oneens, oneens, niet oneens/niet eens, eens en helemaal eens. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 10.

13. In welke fase van de opleiding zou je als student meer informatie willen ontvangen of als docent meer informatie willen aanbieden over de internationale competentie? Meerdere antwoorden mogelijk.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld om erachter te komen in welke fase van het onderwijs de respondenten behoefte hebben aan meer onderwijs met betrekking tot internationale competentie.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een meerderekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: onderwijseenheden leerjaar 1, onderwijseenheden leerjaar 2, onderwijseenheid PO/AF, onderwijseenheid minor en anders namelijk.

Er is gekozen voor deze antwoordmogelijkheden omdat er in deze onderwijseenheden inhoudelijk les wordt gegeven. De antwoordmogelijkheid anders, namelijk is toegevoegd zodat de respondent de ruimte had om aan te geven in welke fase van de opleiding zij meer informatie willen ontvangen of aanbieden. Het zou kunnen zijn dat de respondent behoefte heeft aan meer informatie verdeeld over meerdere leerjaren. Om hierover een duidelijk beeld te schetsen is ervoor gekozen dat de respondent meerdere antwoorden kon invullen.

14. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Tijdens de periode(s) WPL/Praktikum heb ik kennis opgedaan over interactie met mensen uit andere landen.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat er meningen vergeleken kunnen worden tussen de studenten die tijdens de periode WPL/Praktikum wel of geen kennis hebben opgedaan over interactie met mensen uit andere landen.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in Nederland (voor Euregiostudenten Duitsland en/of Nederland); ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in het buitenland; nee, niet geleerd en nee, nog geen WPL/Praktikum gevolgd. De student kan kennis hebben opgedaan tijdens de WPL/Praktikum in Nederland of in het buitenland. Daarnaast kan de student geen kennis hebben opgedaan of nog geen WPL/Praktikum hebben gevolgd. Aan Euregiostudenten van de opleiding logopedie is gevraagd om de antwoordmogelijkheid ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in Nederland in te vullen wanneer zij tijdens een WPL/Praktikum in Duitsland en/of Nederland kennis hebben opgedaan. Een Euregiostudent wordt opgeleid voor de arbeidsmarkt in zowel Duitsland als Nederland (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, 2015).

15. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Tijdens de minor die ik heb gevolgd heb ik kennis opgedaan over interactie met mensen uit andere landen.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat er meningen vergeleken kunnen worden tussen de studenten die tijdens de minor wel of geen kennis hebben opgedaan over interactie met mensen uit andere landen.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: ja, tijdens mijn minor in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL); ja, tijdens mijn minor in het buitenland; nee, geen kennis op gedaan en nee, nog geen minor gevolgd.

De student kan kennis hebben opgedaan tijdens de minor in Nederland of tijdens de minor in het buitenland. Daarnaast kan de student geen kennis hebben opgedaan of nog geen minor hebben gevolgd. Aan Euregiostudenten van de opleiding logopedie is gevraagd om de antwoordmogelijkheid ja, tijdens mijn minor in Nederland in te vullen wanneer zij tijdens een minor in Nederland en/of Duitsland kennis hebben opgedaan. Dit omdat een Euregiostudent wordt opgeleid voor de arbeidsmarkt in zowel Duitsland als Nederland (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, 2015).

16. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Tijdens het PO/AF heb ik kennis opgedaan over interactie met mensen uit andere landen.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat er meningen vergeleken kunnen worden tussen de studenten die tijdens het PO/AF wel of geen kennis hebben opgedaan over interactie met mensen uit andere landen.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: ja, tijdens mijn PO/AF in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL); ja, tijdens mijn PO/AF in het buitenland; nee, geen kennis opgedaan en nee, nog geen PO/AF gevolgd. De student kan kennis hebben opgedaan tijdens het PO/AF in Nederland of in het buitenland. Daarnaast kan de student geen kennis hebben opgedaan of nog geen PO/AF hebben gevolgd. Aan Euregiostudenten van de opleiding logopedie is gevraagd om de antwoordmogelijkheid ja, tijdens mijn PO/AF in Nederland in te vullen wanneer zij tijdens een PO/AF in Nederland en/of Duitsland kennis hebben opgedaan. Dit omdat een Euregiostudent wordt opgeleid voor de arbeidsmarkt in zowel Duitsland als Nederland (Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, 2015).

17. Ik weet dat er een verschil kan zijn tussen mijn eigen culturele normen en waarden en die van een ander.

Onderbouwing vraag (stelling): Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld om erachter te komen in hoeverre de respondenten zich bewust zijn van hun eigen culturele sensitiviteit. Mw. A. Orgassa (persoonlijke mededeling, 16 oktober 2015) heeft Internationalisation@Home gemaild dat “culturele sensitiviteit hoort onder intercultural competences. Is echter de basis van alles. Zijn mensen zich bewust van hun eigen culturele gewaarwording en die van een ander?”

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een oneven schaalvraag met vijf antwoordmogelijkheden (vijfpuntsschaal): helemaal oneens, oneens, niet oneens/niet eens, eens en helemaal eens. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 10.

18. Tijdens het verlenen van zorg pas ik mij aan de cultuur van de cliënt aan.

Onderbouwing vraag (stelling): Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld om erachter te komen in hoeverre de respondenten zich tijdens het verlenen van zorg aanpassen aan de cultuur van de cliënt. “Met een cultureel sensitieve houding kun je je met respect in de ander verplaatsen, niet alleen in gedachten maar ook daadwerkelijk in gedrag” (Biene, Heessels & Erp, z.d., p. 88).

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een oneven schaalvraag met vijf antwoordmogelijkheden (vijfpuntsschaal): helemaal oneens, oneens, niet oneens/niet eens, eens en helemaal eens. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 10.

19. In het huidige onderwijs is de interculturele competentie opgenomen.

Onderbouwing vraag (stelling): Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat het duidelijk wordt in hoeverre de respondenten vinden dat de interculturele competentie aan bod komt binnen het huidige onderwijs. De activiteiten vanuit het praktijkhuis zijn niet meegenomen omdat deze op eigen initiatief gevolgd kunnen worden. Deze activiteiten komen niet aan bod in het huidige onderwijs.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een oneven schaalvraag met vijf antwoordmogelijkheden (vijfpuntsschaal): Helemaal oneens, oneens, niet oneens/niet eens, eens, helemaal eens. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 10.

20. Het huidige onderwijs zorgt ervoor dat de student is voorbereid op het verlenen van zorg aan mensen met een andere cultuur dan de student zelf.

Onderbouwing vraag (stelling): Internationalisation@Home wilde weten in hoeverre het onderwijs de studenten voorbereid op het verlenen van zorg aan mensen met een andere cultuur. In de literatuur staat beschreven dat hulpverleners beter willen omgaan met het behandelen van cliënten met een niet-westerse cultuur (Wolffers, Kwaak & Beelen, 2013, p. 113). Daarnaast vindt het IPS “het belangrijk dat het onderwijs aansluit bij de ontwikkelingen van het werkveld” (Instituut Paramedische Studies, z.d.).

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een oneven schaalvraag met vijf antwoordmogelijkheden (vijfpuntsschaal): helemaal oneens, oneens, niet oneens/niet eens, eens en helemaal eens. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 10.

21. De interculturele competentie dient uitgebreider behandeld te worden in het onderwijs.

Onderbouwing vraag (stelling): Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld om erachter te komen of de respondenten behoefte hebben aan meer onderwijs over de interculturele competentie.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een oneven schaalvraag met vijf antwoordmogelijkheden (vijfpuntsschaal): helemaal oneens, oneens, niet oneens/niet eens, eens en helemaal eens. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 10.

22. In welke fase van de opleiding zou je als student meer informatie willen ontvangen of als docent meer informatie willen aanbieden over de interculturele competentie? Meerdere antwoorden mogelijk.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld om erachter te komen in welke fase van het onderwijs de respondenten behoefte hebben aan meer onderwijs over de interculturele competentie.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een meerderekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: onderwijseenheden leerjaar 1, onderwijseenheden leerjaar 2, onderwijseenheid PO/AF, onderwijseenheid minor en anders namelijk. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 13.

23. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Als STUDENT heb ik tijdens de periode(s) WPL/Praktikum geleerd om de interculturele competentie toe te passen tijdens de zorgverlening aan cliënten met een andere cultuur.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat er meningen vergeleken kunnen worden tussen de studenten die tijdens de periode WPL/Praktikum wel of geen kennis hebben opgedaan over het verlenen van zorg aan cliënten met een andere cultuur.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag met de antwoordmogelijkheden: ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL); ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in het buitenland; nee, niet geleerd en nee, nog geen WPL/Praktikum gevolgd.

De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheden van vraag 14.

24. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Als STUDENT heb ik tijdens de minor die ik heb gevolgd geleerd om de interculturele competenties toe te passen tijdens de zorgverlening aan cliënten met een andere cultuur.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat er meningen vergeleken kunnen worden tussen de studenten die tijdens de minor wel of geen kennis hebben opgedaan over het verlenen van zorg aan cliënten met een andere cultuur.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag met de antwoordmogelijkheden: ja, tijdens mijn minor in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL); ja, tijdens mijn minor in het buitenland; nee, niet geleerd, nee en nog geen minor gevolgd. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheden van vraag 15.

25. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Als STUDENT heb ik tijdens PO/AF die ik heb gevolgd geleerd om de interculturele competenties toe te passen tijdens de zorgverlening aan cliënten met een andere cultuur.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat er meningen vergeleken kunnen worden tussen de studenten die tijdens het PO/AF wel of geen kennis hebben opgedaan over het verlenen van zorg aan cliënten met een andere cultuur.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag met de antwoordmogelijkheden: ja, tijdens mijn PO/AF in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL); ja, tijdens mijn PO/AF in het buitenland; nee, niet geleerd en nee, nog geen PO/AF gevolgd. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheden van vraag 16.

26. Het huidige onderwijs (exclusief activiteiten vanuit het praktijkhuis) zorgt ervoor dat de student is voorbereid op het verlenen van zorg in meer dan één taal.

Onderbouwing vraag (stelling): Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat duidelijk werd in hoeverre de respondenten vinden dat de meertalige competentie aan bod komt binnen het huidige onderwijs. Dit om na te gaan of de studenten voorbereid zijn door het huidige onderwijs.

De activiteiten vanuit het praktijkhuis zijn niet meegenomen omdat deze op eigen initiatief gevolgd kunnen worden. Deze activiteiten komen niet aan bod in het huidige onderwijs.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een oneven schaalvraag met vijf antwoordmogelijkheden (vijfpuntsschaal): helemaal oneens, oneens, niet oneens/niet eens, eens en helemaal eens. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 10.

27. De student is voorbereid op het verlenen van zorg in meer dan één taal.

Onderbouwing vraag (stelling): Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld omdat het om elkaar goed te begrijpen, belangrijk is om meerdere talen te spreken. Dit kun je leren door zowel het huidige onderwijs als door ervaringen buiten het onderwijs.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een oneven schaalvraag met vijf antwoordmogelijkheden (vijfpuntsschaal): helemaal oneens, oneens, niet oneens/niet eens, eens en helemaal eens. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 10.

28. De meertalige competentie dient uitgebreider behandeld te worden in het onderwijs.

Onderbouwing vraag (stelling): Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld om erachter te komen of de respondenten behoefte hebben aan meer onderwijs over de meertalige competentie.

Onderbouwing antwoordmogelijkheden: Deze vraag betrof een oneven schaalvraag met vijf antwoordmogelijkheden (vijfpuntsschaal): helemaal oneens, oneens, niet oneens/niet eens, eens en helemaal eens. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 10.

29. In welke fase van de opleiding zou je als student meer informatie willen ontvangen of als docent meer informatie willen aanbieden over de meertalige competentie? Meerdere antwoorden mogelijk.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld om erachter te komen in welke fase van het onderwijs de respondenten behoefte hebben aan meer onderwijs over de meertalige competentie.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een meerderekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: onderwijseenheden leerjaar 1, onderwijseenheden leerjaar 2, onderwijseenheid PO/AF, onderwijseenheid minor en anders namelijk. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 13.

30. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Als STUDENT heb ik tijdens de periode(s) WPL/Praktikum geleerd om zorg te verlenen in meer dan één taal.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat er meningen vergeleken kunnen worden tussen de studenten die tijdens de periode WPL/Praktikum wel of geen kennis hebben opgedaan over het verlenen van zorg in meer dan één taal.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag met de antwoordmogelijkheden: ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL); ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in het buitenland; nee, niet geleerd en nee, nog geen WPL/Praktikum gevolgd.

De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 14.

31. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Als STUDENT heb ik tijdens de minor die ik heb gevolgd geleerd hoe ik zorg kan verlenen in meer dan één taal.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat er meningen vergeleken kunnen worden tussen de studenten die tijdens de minor wel of geen kennis hebben opgedaan over het verlenen van zorg in meer dan één taal.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag met de antwoordmogelijkheden: ja, tijdens mijn minor in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL); ja, tijdens mijn minor in het buitenland; nee, niet geleerd en nee, nog geen minor gevolgd. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 15.

32. Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Als STUDENT heb ik tijdens het PO/AF geleerd hoe ik zorg kan verlenen in meer dan één taal.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat er meningen vergeleken kunnen worden tussen de studenten die tijdens het PO/AF wel of geen kennis hebben opgedaan over het verlenen van zorg in meer dan één taal.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag met de antwoordmogelijkheden: ja, tijdens mijn PO/AF in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL); ja, tijdens mijn PO/AF in het buitenland; nee, niet geleerd en nee, nog geen PO/AF gevolgd. De onderbouwing van deze antwoordmogelijkheden is te lezen in de onderbouwing van de antwoordmogelijkheid van vraag 16.

33. Naast het huidige onderwijs heb ik kennis en vaardigheden ontwikkeld wat mij helpt bij het werken met mensen met een andere cultuur (bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk, reizen, andere opleiding etc.).

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld zodat er meningen vergeleken kunnen worden tussen de studenten die naast het huidige onderwijs wel of geen kennis en vaardigheden hebben ontwikkeld.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een enkelekeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: ja, namelijk en nee. Er is gekozen voor deze antwoordmogelijkheden om erachter te komen of de respondent wel of geen kennis en vaardigheden heeft opgedaan naast het huidige onderwijs.

34. Deze vraag is uitsluitend in te vullen door DOCENTEN (kies 'OVERSLAAN' wanneer je student bent). Als DOCENT heb ik scholing gevolgd met betrekking tot de internationale, interculturele en/of meertalige competenties. Meerdere antwoorden mogelijk.

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home heeft zich tijdens het onderzoek op deze competenties gericht. Internationalisation@Home heeft deze vraag gesteld om de meningen te kunnen vergelijken tussen de docenten die wel of geen scholing hebben gevolgd over de internationale, interculturele en/of meertalige competenties.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een meerkeuzevraag. De antwoordmogelijkheden waren: ja, internationale competentie; ja, interculturele competentie; ja, meertalige competentie en nee, ik heb geen scholing gevolgd. Internationalisation@Home heeft ervoor gekozen elke competentie apart als antwoordmogelijkheid te benoemen om zo een beeld te krijgen over welke competentie(s) de docent een scholing heeft gevolgd. Het kan voorkomen dat de docent geen scholing heeft gevolgd. Dit verklaart de antwoordmogelijkheid nee, ik heb geen scholing gevolgd.

35. Ruimte voor op- of aanmerkingen:

Onderbouwing vraag: Internationalisation@Home geeft de respondenten de ruimte om eventuele op- of aanmerkingen te noteren. Dit omdat het een extra aanvulling kan zijn op de resultaten en het verdere onderzoek.

Onderbouwing antwoordmogelijkheid: Deze vraag betrof een open vraag. Dit om de respondent de ruimte te geven om op- of aanmerkingen te noteren.

Hoofdstuk 3. Verantwoording keuze data-analyse

3.1. Programma voor data-analyse

De resultaten die verzameld en verwerkt zijn in de HBO-Spiegel kunnen geëxporteerd worden naar drie data-analyse programma's. Dit zijn de programma's Excel, analysetool HBO-Spiegel en Statistical Products and Service Solutions (SPSS™) (Onderwijsspiegel, z.d.a; S. Orsouw, persoonlijke mededeling, 24 november 2015).

Bovenstaande programma's zijn voor het onderzoek afgewogen in een beslisboom. Deze is weergegeven in bijlage 10.2.

Besluitvorming programma voor data-analyse

Internationalisation@Home heeft gebruik gemaakt van het data-analyse programma SPSS™ versie 23.

Er zijn verschillende redenen waarom hiervoor gekozen is. Ten eerste werden er tijdens de periode van het praktijkgericht onderzoek lessen aangeboden betreft het statistisch analyseren met SPSS™. Ten tweede kon Internationalisation@Home het programma kosteloos gebruiken. Het programma was geïnstalleerd op alle computers die beschikbaar waren aan de HAN. Tot slot was de docentbegeleider mw. M. Barry expert op het gebied van data-analyse met SPSS™. Internationalisation@Home heeft samen met haar een eenvoudige data-analyse uitgevoerd.

Beschrijving programma voor data-analyse SPSS™

"SPSS™ is één van de meest gebruikte softwarepakketten voor de invoer en statische analyse van gegevens" (Baarda, Goede & Dijkum, 2011). Het programma "biedt veel mogelijkheden voor het ordenen, categoriseren en analyseren van gegevens" (Verhoef, Kuiper, Nijenhuis, Dekker-van Doorn & Rosendal, 2015, p. 114). Daarnaast biedt SPSS™ de mogelijkheid "om de resultaten te visualiseren in grafieken of tabellen" (Verhoef et al., 2015, p. 114). Door data te visualiseren kunnen resultaten op een betrouwbare manier gecommuniceerd worden naar belangstellenden (Scribbr, 2015).

3.2. Werkwijze SPSS™

De gegevensanalyse is uitgevoerd volgens de stappen van *Basisboek Statistiek met SPSS* (Baarda, Goede & Dijkum, 2011). In onderstaande alinea's zijn deze stappen beschreven.

3.2.1. Stap 1: voorbereiden op SPSS™

In deze stap zijn de soorten onderzoeksvragen en meetniveaus beschreven. Om kennis te verkrijgen over het programma SPSS™ zijn er colleges gevolgd. Daarnaast is er samen met de docentbegeleider gekeken naar de manier waarop de resultaten overzichtelijk konden worden weergegeven in het onderzoeksrapport.

Soort onderzoeksvraag

Er zijn drie soorten onderzoeksvragen: frequentievragen, verschilvragen en samenhangvragen. Hieronder zijn deze kort beschreven en met elkaar afgewogen.

- ❖ Frequentievragen zijn "vragen waarbij het erom gaat hoe vaak of in welke mate iets voorkomt" (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 16). "De meest voorkomende manier om een variabele te presenteren is door aan te geven hoe vaak bepaalde scores voorkomen (Verhoeven, 2010a, p. 105). Daarnaast worden grafieken veel gebruikt om resultaten overzichtelijk te weer te geven (Verhoeven, 2010a, p. 107).
Om deelvraag één en twee te beantwoorden is er gekeken naar hoe vaak dezelfde mening door de docenten en studenten per opleiding werd gegeven. Om deze reden waren frequentievragen van toepassing.

- ❖ Verschilvragen zijn “vragen waarbij het gaat om een verschil” (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 16). Bij verschilvragen ga je ervan uit dat er een verschil gemaakt kan worden tussen groepen (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 84). Bij alle toetsen geldt dat er een steekproef uitgevoerd moet zijn (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 85).
In het onderzoek zijn tijdens de analyse verbanden gelegd tussen de meningen van docenten en studenten. Hiermee kon de onderzoeksvraag en deelvraag drie beantwoord worden. Deze verbanden zouden zowel verschillen als overeenkomsten kunnen zijn. Om deze reden zouden verschilvragen van toepassing kunnen zijn.
- ❖ Samenhangvragen zijn “vragen waarbij het gaat om een samenhang” (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 16). Bij samenhangvragen wordt de samenhang tussen twee variabelen gemeten (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 16).
Het onderzoek was niet gericht op de samenhang tussen variabelen. In het onderzoek is er niet onderzocht wat bepaalde antwoorden (wel/geen Minor gevolgd) voor invloed hebben op de antwoorden van de vragen (meningen over bepaalde aspecten). Samenhangvragen zouden geen antwoord op zowel de onderzoeksvraag als de deelvragen geven. Hierdoor waren samenhangvragen niet van toepassing.

Besluitvorming soort onderzoeksvraag

Deelvraag één en twee betroffen frequentievragen. Bij deze deelvragen is nagegaan hoe vaak een antwoordmogelijkheid voorkwam. De onderzoeksvraag en deelvraag drie waren een verschilvraag. In deze vragen is nagegaan wat het verband is tussen de meningen van de docenten en studenten, zowel onderling als tussen de IPS-opleidingen.

Meetniveaus

Vragen kunnen in verschillende meetniveaus worden ingedeeld. De verschillende meetniveaus zijn nominaal, ordinaal, interval en ratio (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 17).

- ❖ Nominaal meetniveau
Bij een nominaal meetniveau is er geen sprake van waarderingsverschil tussen de antwoordmogelijkheden. Per antwoordmogelijkheid wordt er geteld hoe vaak deze voorkomt (Memelink, 2015, p. 85). Een voorbeeld hiervan is geslacht (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 18).
- ❖ Ordinaal meetniveau
Bij een ordinaal meetniveau “is sprake van meer of minder, of van beter of slechter” (Memelink, 2015, p. 85). “Het verschil tussen de categorieën is niet in een getal uit te drukken” (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 17). Een voorbeeld hiervan is een opleidingsniveau (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 18).
- ❖ Intervalmeetniveau en ratiomeetniveau
Bij een intervalmeetniveau en ratiomeetniveau zijn de waarderingsverschillen in getallen uit te drukken. Bij een intervalmeetniveau is er geen nulpunt, bij ratiomeetniveau wel (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 17). Een voorbeeld van intervalmeetniveau is het niveau van intelligentie. Een voorbeeld van ratiomeetniveau is leeftijd (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 18).

Het onderzoek betreft vragen van de meetniveaus nominaal, ordinaal en ratio. In bijlage 10.3 is per vraag aangegeven welk meetniveau het betreft.

3.2.2. Stap 2: invoeren en bewaren van gegevens

In deze stap is beschreven hoe de gegevens zijn verwerkt vanuit de HBO-Spiegel naar SPSSTM. Tevens is uitgewerkt hoe de gegevens zijn opgeslagen en hoe er op fouten is gecontroleerd.

Gegevens omgezet in Excel-bestand

De gegevens zijn vanuit SPSSTM omgezet naar een Excel-bestand. Dit omdat er antwoordmogelijkheden van vragen als variabelen weergegeven waren in plaats van in 'values'. Hierna zijn deze variabelen bewerkt zodat de antwoordmogelijkheden numeriek zijn weergegeven. "Gegevens kun je het beste numeriek, dus als cijfers, invoeren" (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 31). Alle vragen waren met elkaar te vergelijken doordat alle antwoordmogelijkheden numeriek zijn ingevoerd.

Opslag van gegevens

De gegevens zijn opgeslagen in een SPSS-databestand en geëxporteerd naar een Excel-bestand. Het SPSS-databestand is opgeslagen op een harde schijf welke gekoppeld is aan het account van één van de leden van Internationalisation@Home. Dit account is alleen te gebruiken op de computers van de HAN. Het Excel-bestand is opgeslagen op het digitaal portfolio van één van de leden van Internationalisation@Home. Het digitaal portfolio is een veilige opslagplaats voor gegevens (Beer, z.d.). De bestanden zijn opgeslagen op zowel een harde schijf als op het digitaal portfolio van de HAN. Het opslaan van bestanden op verschillende manieren wordt aangeraden omdat je hierdoor beschikt over een reservebestand (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 39). Er is gekozen voor het opslaan van de resultaten op het digitaal portfolio van de HAN omdat dit een veilige en beschermde opslagplaats is (Beer, z.d.).

Controleren op fouten

De invoer van gegevens zijn in tweetallen gecontroleerd op fouten. In overleg met de docentbegeleider zijn alle respondenten die alleen de vragen omtrent de demografische gegevens hebben ingevuld verwijderd uit het databestand. De reden hiervoor was dat zij geen antwoord hebben gegeven op de vragen die opgesteld waren voor het beantwoorden van de onderzoeksvraag en deelvragen. Daarnaast zijn ook de waardes (opleiding docent en opleiding student) handmatig aangepast. Dit is toegepast wanneer een docent bijvoorbeeld een antwoord had gegeven bij de waarde opleiding student in plaats van bij de waarde opleiding docent. Het aanpassen van gegevens is gedaan zodat de respondenten tot de juiste groep behoorden.

3.2.3. Stap 3: het veranderen en combineren van gegevens

Het veranderen van gegevens doe je wanneer één of meerdere waardes niet kloppen (Baarda, Goede, Dijkum, 2011, p. 46). Je combineert gegevens wanneer je vragen over hetzelfde onderwerp samenvoegt en op deze vragen samen maar één antwoord geeft (Baarda, Goede, Dijkum, 2011, p. 49).

Internationalisation@Home heeft bij het coderen van de gegevens erop gelet dat de antwoordmogelijkheden die hetzelfde waren, dezelfde code kregen. Zo is de antwoordmogelijkheid 'eens' bij alle vragen gecodeerd als code 4. Hierdoor was het veranderen van gegevens niet nodig. Het combineren van gegevens is in het onderzoek niet van toepassing omdat elke vraag in gaat op een ander aspect van een competentie. Hierdoor is één algemene uitspraak niet mogelijk.

3.2.4. Stap 4: analyseren bij frequentievragen

In deze stap is beschreven hoe de analyse bij de frequentievraag is vormgegeven en op welke manier de resultaten grafisch zijn weergegeven. Tijdens de analyse is er gekeken hoe vaak de docenten en studenten hetzelfde antwoord hebben gegeven. Tijdens de analyse is er rekening gehouden met het 'valid percent'. Hiermee houd je rekening wanneer niet alle respondenten alle vragen hebben beantwoord (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 58).

Het 'valid percent' is het aantal respondenten dat gereageerd heeft van het totaal aantal respondenten (Verhoeven, 2010b, p. 215).

3.2.5. Stap 5: analyse bij verschilvragen

Verschilvragen worden geanalyseerd door het uitvoeren van toetsen (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 85). "Om na te gaan of de gemiddelden van twee groepen op een testvariabele significant van elkaar verschillen" kan een t-toets worden uitgevoerd (Baarda, Dijkum & Goede, 2014, p. 100). Om verschillen van groepen in kaart te brengen, kan er gebruik gemaakt worden van de standaarddeviatie, mean en p-waarde (Smits & Edens, 2013, p. 141). Dit kan berekend worden met de t-toets (Baarda, Dijkum & Goede, 2014, pp. 102-103).

Door de standaarddeviatie te berekenen kan er bepaald worden of de verdeling binnen twee groepen sterk verschilt of gelijk is (Baarda, Dijkum & Goede, 2014, p. 59). Baarda, Dijkum en Goede (2014) beschrijven dat de mean staat voor het gemiddelde. Het wordt berekend door alle gegeven antwoorden op een vraag op te tellen en te delen door het aantal respondenten. De p -waarde is de overschrijdingskans. Hiermee kan er beoordeeld worden of de antwoorden wel of niet op toeval berusten. Hoe kleiner de p -waarde, hoe kleiner de kans dat er sprake is van toevalligheid. Hoe groter de p -waarde, hoe groter de geloofwaardigheid van het onderzoek (Sciencepalooza, 2012).

3.2.6. Stap 6: analyse bij samenhangvragen

Deze stap is niet beschreven omdat samenhangvragen niet van toepassing waren binnen het onderzoek. In het onderzoek is er niet onderzocht wat bepaalde antwoorden (wel/geen Minor gevolgd) voor invloed hebben op de antwoorden van de vragen (meningen over bepaalde aspecten).

Hoofdstuk 4. Verantwoording van de presentatie van de resultaten

4.1. Demografische gegevens

Internationalisation@Home heeft ervoor gekozen om de demografische gegevens op te nemen in de resultaten. Door het weergeven van de demografische gegevens krijgt de lezer een beeld over de respondenten (Verhoeven, 2010a, p.160).

4.2. Weergave van de resultaten

Kwantitatieve gegevens kunnen op verschillende manieren worden weergegeven, namelijk in een tabel of in een grafiek (Baarda, 2014, p. 138). Er kan gebruik gemaakt worden van een frequentietabel of kruistabel (Memelink, 2015, p. 26).

❖ Frequentietabel

Bij een frequentietabel wordt er gekeken naar hoe vaak een waarde voorkomt op een variabele (Memelink, 2015, p. 26). Het gaat om het aantal gegeven antwoorden per vraag, bijvoorbeeld 5 respondenten hebben de Turkse nationaliteit en 124 respondenten hebben de Nederlandse nationaliteit. Zodra er twee groepen worden onderzocht is het in een frequentietabel niet duidelijk hoeveel respondenten van één groep het antwoord Turkse nationaliteit hebben gegeven.

Het onderzoek bestaat uit zowel docenten als studenten. Bij deelvraag één en twee worden deze twee groepen niet vergeleken met elkaar. Hierdoor zou een frequentietabel van toepassing kunnen zijn. Bij de onderzoeksvraag en deelvraag drie worden de docenten en studenten indien mogelijk met elkaar vergeleken. In een frequentietabel is het niet mogelijk om de antwoorden van twee groepen weer te geven.

❖ Kruistabel

“Een kruistabel is een uitgebreide variant van een frequentietabel. Met een kruistabel onderzoek je of scores op een variabele variëren binnen subgroepen” (Memelink, 2015, p. 52). In een kruistabel kan worden weergegeven welke antwoorden de subgroepen, afhankelijk van elkaar, hebben gegeven (Memelink, 2015, p. 52).

Bij de onderzoeksvraag en deelvraag drie worden de meningen van de docenten en studenten, zowel onderling als tussen de IPS-opleidingen indien mogelijk met elkaar vergeleken. Om deze reden zou een kruistabel van toepassing kunnen zijn.

Om de resultaten leesbaar te maken is het belangrijk dat deze grafisch worden weergegeven (Memelink, 2015, p. 80). Er zijn drie verschillende manieren om de resultaten grafisch weer te geven: een cirkeldiagram, een staafdiagram of een histogram (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 62).

❖ Cirkeldiagram

Een cirkeldiagram wordt ook wel een taartpuntdiagram genoemd (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 62). Bij een taartpuntdiagram moeten de resultaten samen 100% zijn. Hierbij is het belangrijk dat het gaat om één variabele (Memelink, 2015, p. 80). *Bij het onderzoek is meer dan één variabele gebruikt. Om deze reden was een cirkeldiagram niet van toepassing.*

❖ Staafdiagram

Een staafdiagram wordt gebruikt bij meerdere variabelen (Memelink, 2015, p. 82). “Je kunt snel zien in welke categorie zich de meeste waarnemingen bevinden: de categorie met de ‘hoogste’ staaf” (Verhoeven, 2014, p. 275).

Bij het onderzoek zijn meer dan één variabelen gebruikt. Daarnaast geeft een staafdiagram in één opslag weer wat de resultaten zijn. Om deze reden zou een staafdiagram van toepassing zijn.

❖ Histogram

Een histogram heeft veel gelijkenissen met een staafdiagram. Het verschil is dat een histogram gebruikt wordt bij de meetniveaus interval of ratio. Een histogram geeft continu variabelen weer (Baarda, Goede & Dijkum, 2011, p. 62).

Het onderzoek bevat geen continu variabelen maar discrete numerieke variabelen.

Om deze reden was een histogram niet van toepassing.

Besluitvorming weergave van de resultaten

Om de resultaten van deelvraag twee en drie overzichtelijk weer te geven is er gebruik gemaakt van staafdiagrammen. Wanneer een vergelijkend onderzoek van toepassing is, zullen de resultaten van de onderzoeksvraag en deelvraag drie verwerkt worden in kruistabellen.

4.3. Hoofd- en bijzaken

De resultaten van het onderzoek zijn beschreven en weergegeven in tabellen en staafdiagrammen. In elke staafdiagram is het 'geldige' aantal respondenten per vraag beschreven. Bijvoorbeeld 'respons 88/98' geeft aan dat 88 van de in totaal 98 ondervraagden respondenten, de vraag hebben beantwoord. Internationalisation@Home heeft de resultaten onderverdeeld in hoofd- en bijzaken. De hoofdzaken zijn zichtbaar in hoofdstuk 3 van het onderzoeksrapport. De bijzaken zijn zowel in tabellen als in staafdiagrammen zichtbaar in de bijlage van het onderzoeksrapport. Door hoofd- en bijzaken te scheiden blijft een rapport overzichtelijk (Glabbeek, 2014, p. 52).

4.4. Combinaties

Om de onderzoeksvraag en de deelvragen te beantwoorden zijn vragen met elkaar gecombineerd. In het onderzoek zijn er per competentie verschillende combinaties gemaakt. De onderzoeksvraag en deelvragen zijn gericht op de competenties afzonderlijk van elkaar. Bij deelvraag één en twee is er besloten om specifiek per opleiding in te gaan op de meningen van de docenten en studenten. Bij de onderzoeksvraag en deelvraag drie worden indien mogelijk de meningen met elkaar vergeleken. Bij de onderzoeksvraag is er voor gekozen om in te gaan op de algemene meningen van de docenten en studenten per competentie in plaats van specifiek per opleiding.

4.3.1. Combinaties deelvraag 1

Deelvraag 1: Wat zijn de meningen van de docenten per IPS-opleiding over de internationale, interculturele en meertalige competenties in het huidige onderwijs?

Deze deelvraag was een vraag naar de meningen van docenten. Voor het beantwoorden van deze deelvraag heeft Internationalisation@Home de onderstaande combinaties toegepast en verwerkt in kruistabellen en staafdiagrammen.

- ❖ *Functie (antwoord docent) + Opleiding (waarin docent les geeft) + alle vragen over de internationale competentie*
- ❖ *Functie (antwoord docent) + Opleiding (waarin docent les geeft) + alle vragen over de interculturele competentie*
- ❖ *Functie (antwoord docent) + Opleiding (waarin docent les geeft) + alle vragen over de meertalige competentie*

4.3.2. Combinaties deelvraag 2

Deelvraag 2: Wat zijn de meningen van de studenten per IPS-opleiding over de internationale, interculturele en meertalige competentie in het huidige onderwijs?

Deze deelvraag was een vraag naar de meningen van studenten. Voor het beantwoorden van deze deelvraag heeft Internationalisation@Home de onderstaande combinaties toegepast en verwerkt in kruistabellen en staafdiagrammen.

- ❖ Functie (antwoord student) + Opleiding student + alle vragen over de internationale competentie
- ❖ Functie (antwoord student) + Opleiding student + alle vragen over de interculturele competentie
- ❖ Functie (antwoord student) + Opleiding student + alle vragen over de meertalige competentie

4.4.3. Combinaties deelvraag 3

Deelvraag 3: Zijn er overeenkomsten en/of verschillen tussen de meningen van docenten en studenten en tussen de IPS-opleidingen?

Om deze deelvraag te beantwoorden zijn de resultaten van deelvraag één en twee met elkaar vergeleken.

4.4.4. Combinaties onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag: Wat zijn de meningen van docenten en studenten en zijn er verbanden, zo ja welke, tussen de meningen van de docenten en studenten, van leerjaar 1 t/m 4 van de opleidingen ergotherapie, fysiotherapie, logopedie, mondzorgkunde en voeding & diëtetiek aan de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, over de internationale, interculturele en meertalige competenties die in het onderwijs worden aangeboden?

Om de onderzoeksvraag te beantwoorden zijn de resultaten van de deelvragen met elkaar vergeleken.

Hoofdstuk 5. Verantwoording zoeken en beoordelen van literatuur

5.1. Literatuur gebruikt voor het oriënterend literatuuronderzoek

Internationalisation@Home heeft een oriënterend literatuuronderzoek uitgevoerd waarbij data verzameld is door gebruik te maken van verschillende bronnen en variërende literatuur. Dit wordt ook wel brontriangulatie genoemd (Donk & Lanen, 2015, p. 47). Door gebruik te maken van brontriangulatie wordt een onderwerp vanuit meerdere perspectieven bekeken (Donk & Lanen, 2015, p. 47).

Internationalisation@Home heeft gebruik gemaakt van verschillende databases en boeken. De literatuur gevonden in databases, is gebruikt ter oriëntatie op verschillende niveaus. De boeken zijn voornamelijk gebruikt voor de onderbouwing van keuzes en het methodisch doorlopen van de cyclus praktijkonderzoek.

Naast de literatuur uit databases en boeken is er door de opdrachtgever en een docent literatuur aangereikt. Deze literatuur is voornamelijk gebruikt ter oriëntatie en voor de vormgeving van de vragenlijst.

5.1.1. Macro-, meso- en microniveau

De uitkomsten van het oriënterend literatuuronderzoek zijn beschreven op macro-, meso- en microniveau. Internationalisation@Home is gestart met het zoeken naar literatuur op macroniveau. Hierbij is informatie gevonden over de interculturele samenleving, de actuele vluchtelingenstroom en de vergrijzing van niet-westerse allochtonen in Nederland.

Vervolgens is Internationalisation@Home op zoek gegaan naar literatuur op mesoniveau. Hierbij is er verdiept in het doel van de Nederlandse gezondheidszorg en in de ervaringen van hulpverleners tijdens het behandelen van mensen met een niet-westerse cultuur. Naast deze informatie is er informatie gevonden over de ervaringen van niet-westerse cliënten tijdens een behandeling door een hulpverlener. Tevens heeft Internationalisation@Home informatie gevonden over de verschillende paramedici binnen de Nederlandse gezondheidszorg.

Op het gebied van microniveau heeft Internationalisation@Home literatuur gezocht over het IPS aan de HAN. Hierbij is er informatie gevonden over de competenties die op dat moment gehanteerd werden binnen het onderwijs van het IPS aan de HAN.

5.1.2. Databases

Voor het verzamelen van informatie is gebruikt gemaakt van de databases: HanQuest, Google, Google Scholar en Narcis. Tevens is er gebruik gemaakt van de zoekmachines op de website van Ergotherapie Nederland en de Rijksoverheid. De zoektermen die zijn ingevoerd, zijn beschreven in Tabel 4. Deze zoektermen zijn indien mogelijk gekoppeld met de operators 'and', 'or' en 'not'. Daarnaast is er gebruik gemaakt van verschillende zoekfuncties zoals 'fulltext' en 'sorteren op datum'.

Tabel 4: Zoektermen oriënterend literatuuronderzoek

Allochtoon	Fysiotherapie	Kwaliteitszorg
Asielzoekers	Gezondheidszorg	Logopedie
Asielaanvragen	HAN	Meertaligheid
Bevolking Nederland	HBO/ onderwijs	Meertalige competentie
Communicatie allochtonen	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	Ministerie van onderwijs, cultuur en wetenschap
Competentie	Hulpverleners	Mondzorgkunde
Competentiegericht onderwijs	Instituut Paramedische Studies	Niet-westerse allochtoon
Culturele diversiteit	Interculturaliteit	Niet-westerse cultuur
Culturele minderheden	Interculturele competentie	Paramedici
Culturele samenleving	Internationalisering	Vergrijzing
Ergotherapie	Internationale competentie	Voeding en diëtetiek
Ergotherapie Nederland	Internationaliteit	Vluchtelingen
Etnische achtergrond	IPS	Vluchtelingenstroom

5.2. Literatuur gebruikt gedurende het hele onderzoek

5.2.1. Aangereikte literatuur

Internationalisation@Home heeft ter oriëntatie in het onderzoek en voor het opstellen van de vragenlijst artikelen toegestuurd gekregen van de opdrachtgever mw. A. Orgassa en docent dhr. T. Satink. Een overzicht met de titels van de verschillende artikelen en de daarbij behorende auteurs en jaar van uitgave zijn weergegeven in Tabel 5.

Tabel 5: Overzicht aangereikte literatuur te gebruiken voor het onderzoek.

Titel artikel	Auteur(s)	Jaar van uitgave
❖ Mehrsprachigkeit und Interkulturalität im Curriculum der logopädischen Ausbildung der Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.	Brillen, J., Hochstein, L., Krause, J. & Vehreschild, T.	2014
❖ Mehrsprachigkeit und Interkulturalität im Curriculum der sprachtherapeutischen Ausbildungen in Deutschland.	Brinkmann, C., Dönges, H., Jasper, A.-C., Möheken, M. & Nube, A.	2014
❖ Diversity Matters: Guiding Principles on Diversity and Culture.	Kanébanian, A., & Stomph, M.	2009
❖ Het culturele interview in Nederland: Patiënten erkend door aandacht voor hun achtergrond.	Piksen, B.	2012
❖ Resolution 10: Linguistic competence of the speech and language therapist.	Comité Permanent de Liaison des orthophonistes-Logopèdes de l'UE	2013
❖ Meertaligheid, internationale en interculturele competenties.	Hoef, I. van der, & Boeft, A. den.	2015
❖ Internationaliseringplan 2010-2014.	Instituut Paramedische Studies.	2009
❖ VARA P+W Mohammed Benzakour	Zorggroep Elde.	2013
❖ Intercultural and multilingual issues in speech and language therapy practice.	Orgassa, A.	2015
❖ Preparing health care workers for a bilingual and multicultural context: learning from an undergraduate speech and language therapy programme.	Healy, J., Lyons, R., O'Malley, M. P. & Antonijević, S.	2009
❖ Internationalisering van het curriculum.	SUOO.	2015
❖ Management summary: Internationalising students in de home country.	Nuffic.	2014

5.2.2. Literatuur uit boeken

Internationalisation@Home heeft gebruik gemaakt van literatuur uit boeken. Deze boeken waren veelal te vinden in de HAN Catalogus. Een overzicht van de boeken die gebruikt zijn, is terug te lezen in hoofdstuk 9.

5.2.3. Sneeuwballeneffect

Internationalisation@Home heeft gebruik gemaakt van het 'sneeuwballeneffect'. Uit de literatuurlijst van het boek geschreven door Wolffers, Kwaak en Beelen (2013) zijn de artikelen van Denktas (2011) en Van Dijk (1989) gevonden.

5.3. Beoordelen van literatuur

Internationalisation@Home heeft de literatuur uit databases en websites in eerste instantie alleen beoordeeld op relevantie. Bij de literatuur uit databases is dit gedaan door de samenvatting te controleren op relevante inhoud. De relevantie van websites is beoordeeld op actualiteit en auteur. Wanneer het artikel of de website relevant was, heeft Internationalisation@Home deze beoordeeld op juistheid, actualiteit en duidelijkheid. Door literatuur op deze manier te controleren, weet je of informatiebronnen betrouwbaar zijn (Vrije Universiteit Amsterdam, 2009). De juistheid is gecontroleerd door na te gaan hoe de schrijver aan de informatie is gekomen (welke methode heeft hij gebruikt voor het onderzoek?). De actualiteit is gecontroleerd door na te gaan of de informatie actueel en up-to-date is (wanneer is de informatie gepubliceerd/bijgewerkt?). Tot slot is de duidelijkheid gecontroleerd door na te gaan of de informatie te begrijpen is (wat is de boodschap van het artikel?).

Naast het beoordelen van de artikelen en websites heeft Internationalisation@Home de literatuur uit boeken beoordeeld op betrouwbaarheid. Dit is gedaan door de titel en de actualiteit van het boek te lezen (voorkeur boeken gepubliceerd na het jaar 2010). Tot slot is de auteur gescreend. Dit is gedaan door in het boek na te gaan of er informatie vermeld is over de auteur en zo ja, welke ervaringen de auteur heeft.

Hoofdstuk 6. Verantwoording omgaan met dilemma's

Internationalisation@Home heeft gedurende het onderzoek verschillende professionele en morele dilemma's ervaren. Deze dilemma's zijn hieronder beschreven middels de dilemmamethode van Graste (2003).

Moreel dilemma: het niet tijdig verkrijgen van de e-mailadressen van de fysiotherapiestudenten.

Internationalisation@Home is tijdens het onderzoek ondersteund door docent mw. E. van Son. Zij heeft de vragenlijsten verwerkt en verstuurt naar de deelnemers met de HBO-Spiegel. Voor het versturen van de vragenlijsten was het van belang om over alle e-mailadressen te beschikken van zowel de docenten als studenten van de IPS-opleidingen. De procescoördinatoren van alle opleidingen zijn op 12 november 2015 benaderd door Internationalisation@Home om de e-mailadressen van alle docenten en studenten digitaal toe te sturen.

De procescoördinatoren van de opleidingen ergotherapie, fysiotherapie, logopedie en voeding & diëtetiek zijn persoonlijk benaderd. Internationalisation@Home heeft een bezoek gebracht aan hun werkplek. De procescoördinator van de opleiding fysiotherapie was niet aanwezig, waarna telefonisch contact is gezocht. Ook de procescoördinator van de opleiding mondzorgkunde is telefonisch benaderd omdat deze opleiding op een andere locatie gevestigd is.

De e-mailadressen van alle docenten van de IPS-opleidingen zijn verkregen via de procescoördinator van de opleiding ergotherapie. De procescoördinatoren hebben dezelfde dag de e-mailadressen van alle studenten digitaal toegestuurd, met uitzondering van de opleiding fysiotherapie. De procescoördinator van de opleiding fysiotherapie wilde de e-mailadressen van de studenten niet toesturen aan Internationalisation@Home. De reden hiervoor was het eerdere misbruik van de e-mailadressen door anderen. De procescoördinator was bereid de e-mailadressen op 19 november 2015 persoonlijk over te dragen aan docent mw. E. van Son, omdat zij een collega van de procescoördinator is. De procescoördinator vertrouwde docent mw. E. van Son de gegevens toe. De procescoördinator was 19 november niet aanwezig. Tevens was hij telefonisch niet te bereiken. In de twee daaropvolgende weken is er meerdere malen zowel via de e-mail als telefonisch contact geweest met docent mw. E. van Son over de vorderingen van het verkrijgen van de e-mailadressen van de studenten van de opleiding fysiotherapie. Internationalisation@Home heeft tot 25 november 2015 gewacht op de e-mailadressen van de studenten van de opleiding fysiotherapie.

Het moreel dilemma: Wat gaat Internationalisation@Home doen wanneer de e-mailadressen van de studenten van de opleiding fysiotherapie op 26 november 2015 niet zijn ontvangen door docent mw. E. van Son?

Voor Internationalisation@Home was 26 november 2015 de deadline omdat het verzamelen van gegevens voor het onderzoek gestart moest worden zodat deze tijdig geanalyseerd en verwerkt konden worden. In overleg met de docentbegeleider mw. M. Barry is besloten wat de vervolgstappen zijn omtrent het wel of niet uitsluiten van de studenten van de opleiding fysiotherapie wanneer de e-mailadressen zouden ontbreken.

Conclusie: Wanneer docent mw. E. van Son op 26 november 2015 niet zou beschikken over de e-mailadressen van de fysiotherapiestudenten, dan zouden zij worden uitgesloten voor het onderzoek. De docenten van de opleiding fysiotherapie zouden wel betrokken blijven in het onderzoek omdat Internationalisation@Home beschikte over deze mailadressen. Het nadeel van het uitsluiten van de fysiotherapiestudenten zou zijn dat de resultaten niet vergeleken konden worden met alle andere IPS-opleidingen.

Professioneel dilemma: opstellen antwoordmogelijkheden vragenlijst

Bij het opstellen van de vragenlijst is onder andere gebruikt gemaakt van vijfpunts-schaalvragen. Schaalvragen zijn “gesloten vragen waarbij een stelling beoordeeld wordt op basis van een schaal met twee uiterste waarden en een aantal tussenliggende waarden” (Donk & Lanen, 2015, p. 207). Voor de vragenlijst van het onderzoek was er een dilemma over de antwoordmogelijkheid ‘geen mening’ of ‘neutraal’ als tussenliggende waarde.

De ethische vraag: Gebruikt Internationalisation@Home de antwoordmogelijkheid ‘geen mening’ of ‘neutraal’ als tussenliggende waarde in de vragenlijst?

Internationalisation@Home zou gebruik kunnen maken van de antwoordmogelijkheid ‘geen mening’ omdat volgens Donk en Lanen (2015) de respondenten op deze manier de vragen altijd kunnen beantwoorden en niet zomaar wat invullen. Daarentegen zou het kunnen zijn dat de respondenten de antwoordmogelijkheid geen mening snel kiezen wanneer ze “geen zin meer hebben om na te denken” (NETQ, z.d.a.).

De antwoordmogelijkheid ‘neutraal’ zou voor het onderzoek gebruikt kunnen worden omdat op deze manier de respondenten niet “gedwongen” worden tot het maken van een keuze (EnqueteMaken.nu, z.d.). Daarnaast kunnen de respondenten, net als bij de antwoordmogelijkheid ‘geen mening’, altijd een antwoord geven (Donk & Lanen, 2015, p. 204).

Internationalisation@Home heeft onderling, met de docentbegeleider en met de opdrachtgever overlegt over de antwoordmogelijkheid ‘geen mening’ of ‘neutraal’ als tussenliggende waarde. Wanneer er gekozen zou worden voor de optie ‘geen mening’, kan het zijn dat de respondent wel een mening heeft, maar het zowel eens als oneens is met de stelling. Je verplicht de student dan om een antwoordmogelijkheid te kiezen die niet aansluit bij de mening terwijl de respondent wel een duidelijke mening had. Onder de antwoordmogelijkheid ‘neutraal’ verstaat Internationalisation@Home dat men het zowel eens als oneens is met de stelling, maar geen duidelijke voorkeur heeft. Deze betekenis van neutraal zou door respondenten anders geïnterpreteerd kunnen worden. Zo kan de respondent ‘neutraal’ interpreteren als ‘geen mening’. Deze mogelijke miscommunicatie zou van invloed kunnen zijn op de resultaten.

Conclusie: Internationalisation@Home heeft ervoor gekozen om de antwoordmogelijkheid ‘neutraal’ te gebruiken als tussenliggende waarde in de vragenlijst.

Internationalisation@Home is tijdens het onderzoek ondersteund door docent mw. E. van Son om de vragenlijsten te verwerken en te versturen naar de deelnemers middels de HBO-Spiegel. Voordat de vragenlijst verstuurd werd heeft Internationalisation@Home de demo van de vragenlijst ontvangen. Docent mw. E. van Son had de antwoordmogelijkheid ‘neutraal’ vervangen door de antwoordmogelijkheid ‘mee eens/mee oneens’.

Internationalisation@Home vond deze antwoordmogelijkheid als tussenliggende waarde het best passend in de vragenlijst. Door de antwoordmogelijkheid ‘mee eens/mee oneens’ toe te passen geef je de respondent de ruimte om het ergens wel en tevens niet mee eens te zijn. De antwoordmogelijkheid ‘neutraal’ gaf de respondent dezelfde ruimte maar was bij nader inzien niet zo duidelijk als de antwoordmogelijkheid ‘mee eens/mee oneens’

Hoofdstuk 7. Beschrijving en verantwoording nazorg

Naar aanleiding van de resultaten, discussie en conclusie is er een vervolgonderzoek geadviseerd. Internationalisation@Home raadt de HAN aan om een vervolgonderzoek te doen. Hierbij zou onderzocht kunnen worden op welke manier en in welke mate docenten meer informatie willen aanbieden en studenten meer informatie willen ontvangen over de internationale, interculturele en meertalige competenties. Daarnaast adviseert Internationalisation@Home te onderzoeken in welke mate de docenten en studenten meer informatie willen geven en ontvangen over deze drie competenties. Het vervolgonderzoek wordt geadviseerd omdat Internationalisation@Home niet heeft onderzocht op welke manier en in welke mate de respondenten behoeften hebben aan meer informatie. Zowel docenten als studenten hebben het belang van het onderzoek aangegeven en hopen dat er iets gedaan wordt met de resultaten. Doordat zij het belang inzien is er draagvlak gecreëerd. Hierdoor zullen docenten en studenten openstaan voor veranderingen. Het creëren van draagvlak is nodig om ervoor te zorgen dat adviezen worden geïmplementeerd (Heijmans, Lemette, Veld & Kuiper, 2011, p. 119). Daarnaast is door de bereidheid van de betrokkenen, de kans op het slagen van het advies groot (Heijmans, Lemette, Veld & Kuiper, 2011, p. 47). Het vervolgonderzoek zou uitgevoerd kunnen worden door bijvoorbeeld het uitvoeren van focusgroepen. Hierbij is het belangrijk dat er variatie is in de achtergronden van de deelnemers zodat het onderwerp vanuit verschillende invalshoeken wordt bekeken (Donk & Lanen, 2015, p. 288).

Ondanks dat Internationalisation@Home de specifieke behoeften en de mate van deze behoeften niet heeft onderzocht, zijn er verschillende aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen geven een beeld van de mogelijke behoeften van docenten en studenten. Hierdoor zouden de internationale, interculturele en meertalige competenties uitgebreider behandeld kunnen worden in het onderwijs van het IPS. Er zijn zowel theoretische als praktische aanbevelingen opgesteld. Deze aanbevelingen sluiten aan bij de verschillende wijze van leren van studenten. Mensen leren ieder op een eigen manier (Thesis, z.d.). Theoretische aanbevelingen zijn opgesteld omdat theorie ervoor zorgt dat de professional doelgericht kan handelen (Siegers, 2002). Praktische aanbevelingen zijn opgesteld omdat “leren, vooral leren voor een beroep, is meer dan alleen kennis opdoen. Je moet die kennis ook kunnen toepassen samen met je vaardigheden en attitudes” (Zitter & Hoeve, 2012).

Hoofdstuk 8. Terugblik op het praktijkgerichte onderzoek

Om de kwaliteit van het onderzoek te waarborgen is er rekening gehouden met de betrouwbaarheid, validiteit en bruikbaarheid.

Betrouwbaarheid

Een onderzoek is betrouwbaar wanneer er bij herhaling van het onderzoek, resultaten hetzelfde zijn (Donk & Lanen, 2015, p. 45). Om de betrouwbaarheid van een onderzoek te controleren is het verstandig om na te gaan of het toevallige fouten bevat. Toevallige fouten zijn fouten die per ongeluk worden gemaakt door zowel de onderzoeker als de respondent (Verhoeven, 2010a, p. 61).

Internationalisation@Home heeft de betrouwbaarheid van het onderzoek op verschillende manieren gewaarborgd. In het onderzoeksrapport, de schriftelijke onderbouwing en bij het opstellen van de vragenlijst is er rekening gehouden met het maken van toevallige fouten. Internationalisation@Home heeft het onderzoeksrapport en de schriftelijke onderbouwing altijd in tweetallen geschreven. Daarbij zijn alle geschreven stukken door het andere tweetal gecontroleerd.

Bij het opstellen van de vragenlijst is er op meerdere manieren rekening gehouden met toevallige fouten. Allereerst is de vragenlijst uit het onderzoek van Hoef en Boeft (2015) en Brinkmann et al. (2014) als basis gebruikt voor het opstellen van de vragenlijst van Internationalisation@Home. Vervolgens is de vragenlijst besproken met de opdrachtgever en de docentbegeleider en heeft er een pilot-onderzoek plaatsgevonden.

Validiteit

“Validiteit wil zeggen dat je datgene onderzoekt wat je wilt onderzoeken” (Donk & Lanen, 2015, p. 42). Bij de validiteit van het onderzoek wordt er niet gekeken naar de toevallige fouten maar naar de systematische fouten. Systematische fouten zijn “fouten die je ‘expres’ kunt maken” (Verhoeven, 2010a, p. 62). Een onderzoeker kan een systematische fout maken door bijvoorbeeld een vraag onduidelijk te formuleren. Een respondent kan een systematische fout maken door een antwoord ‘expres’ fout in te vullen (Verhoeven, 2010a, pp. 62-63).

Internationalisation@Home heeft geprobeerd de validiteit van het onderzoek zo hoog mogelijk te krijgen. Om ervoor te zorgen dat de vragenlijst voor iedere respondent duidelijk was, is het pilot-onderzoek uitgevoerd. Daarnaast is er bij de vragen over de internationale, interculturele of meertalige competentie een uitleg gegeven over de desbetreffende competentie. Deze uitleg heeft ervoor gezorgd dat respondenten, op het moment van het invullen van de vragenlijst, over dezelfde basiskennis beschikten betreft de internationale, interculturele en meertalige competenties.

Internationalisation@Home is zich er van bewust dat het onderzoek niet 100% valide kan worden verklaard. Na het ontvangen van feedback tijdens het verzamelen van de gegevens bleek dat de term WPL niet voor alle respondenten duidelijk was. Dit kan ervoor gezorgd hebben dat de respondent bij deze vragen een systematische fout heeft gemaakt.

Internationalisering heeft tijdens het hele onderzoek gebruik gemaakt van drie soorten triangulatie, namelijk brontriangulatie en onderzoekerstriangulatie.

Bruikbaarheid

Bruikbaarheid betekent dat de resultaten van het onderzoek bruikbaar zijn voor de opdrachtgever. De betrouwbaarheid en validiteit van een onderzoek hoeven niet ‘hoog’ te zijn om de bruikbaarheid van een onderzoek te garanderen (Verhoeven, 2010a, p. 64).

Internationalisation@Home heeft ervoor gezorgd dat de resultaten van het onderzoek bruikbaar zijn omdat deze antwoord geven op de vraag van de opdrachtgever. Er is tijdens het onderzoek regelmatig contact geweest met de opdrachtgever mw. A Orgassa.

Daarnaast heeft mw. A. Orgassa inspraak gehad bij het kiezen van het soort onderzoek (kwantitatief of kwalitatief) en bij het opstellen van de vragenlijst.

Hoofdstuk 9. Literatuur

Baarda, B. (2014). *Dit is onderzoek!: Handleiding voor kwantitatief en kwalitatief onderzoek* (2^e editie). Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

Baarda, B., Bakker, E., Hulst, M. van der, Julsing, M., Fischer, T., Vianen, R. van, & Goede, M. de. (2012). *Basisboek Methoden en Technieken: Kwantitatief praktijkgericht onderzoek op wetenschappelijke basis* (5e druk). Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

Baarda, B., Dijkum, C. van, & Goede, M. de. (2014). *Basisboek Statistiek met SPSS* (5^e herziene druk). Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

Baarda, B., Goede, M. de, & Dijkum, C. van. (2011). *Basisboek: Statistiek met SPSS* (4^e druk). Groningen: Noordhoff uitgevers.

Baarda, B., Vianen, R. van. (2011). *Basisboek Statistiek met Excel: Handleiding voor het verwerken en analyseren van een rapporteren over (onderzoeks)gegevens* (1^e druk). Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

Bakker, E., & Buuren, H. van. (2014). *Onderzoek in de gezondheidszorg* (2^e druk). Groningen/Houten: Noordhoff uitgevers.

Beer, J. de. (z.d.). *HC 8 Het analyseplan* [PowerPoint]. Geraadpleegd op 22 december 2015, van <https://online.han.nl/sites/8-HE-IPS-80020/1516S1PO/Powerpointsprezis/Hoorcolleges/HC%20Het%20analyseplan%2015%2016.pptx>

Biene, M. van, Heessels, M., & Erp, M. van. (z.d.) *Competentie-ontwikkeling Interculturele Sensitiviteit: Intercultureel Vakmanschap en Welzijn Nieuwe Stijl I*. Gedownload op 17 november 2015, van <http://blog.han.nl/wmowerkplaatsnijmegen/files/2012/12/Module-interculturele-senitiviteit.pdf>

Bodegom, B. van, Stöcker, J., Satink, T., & Kuyk, M. A. van. (z.d.). *Analyse van het probleem* [PowerPoint]. Geraadpleegd op 4 november 2015, van <https://online.han.nl/sites/8-HE-IPS-80020/1516S1PO/PO-ergotherapie/Documenten%20groep/ppt%20OG%20bijeenkomsten/150828-ergo-OWE%20PO-PP-OG%202-MM.pptx>

Brillen, J., Hochstein, L., Krause, J., & Vehreschild, T. (2014). *Mehrspachigkeit und Interkulturalität im Curriculum der logopädischen Ausbildung der Hogeschool van Arnhem en Nijmegen*. Unpublizierte Bachelorarbeit: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Nijmegen.

Brinkmann, C., Dönges, H., Jasper, A. C., Möheken, M., & Nube, A. (2014). *Mehrsprachigkeit und Interkulturalität im Curriculum der sprachtherapeutischen Ausbildungen in Deutschland*. Bachelorthese: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, Nijmegen.

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2015, 12 augustus). *Bevolking: Geslacht, leeftijd en nationaliteit op 1 januari*. Geraadpleegd op 10 november 2015, van <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=03743>

Checkmarket. (2013). *How to determine population and survey sample size?*. Geraadpleegd op 15-01-2016, van <https://www.checkmarket.com/2013/02/how-to-estimate-your-population-and-survey-sample-size/>

Comité Permanent de Liaison des orthophonistes-Logopèdes de l'UE. (2013). *Resolution 10: Linguistic competence of the speech and language therapist*. Gedownload op 23 oktober 2015, van <http://www.cplol.eu/documents/send/10-resolutions/2371-resolution-no-10-2015-en.html>

Dassen, Th.W.N., Keuning, F.M., Jansen, G.J., & Jansen, W.S. (2010). *Lezen en beoordelen van onderzoekspublicaties: Een handleiding voor studenten hbo en wo-gezondheidszorg, geneeskunde en gezondheidswetenschappen*. (7^e druk). Baarn: ThiemeMeulenhoff.

Donk, C. van der, & Lanen, B. van. (2015). *Praktijkonderzoek in zorg en welzijn* (2^e herziene druk). Bussum: uitgeverij Coutinho.

EnqueteMaken.nu. (z.d.). *Checklist online enquête maken!*. Geraadpleegd op 25 november 2015, van <http://enquetemaken.nu/index/checklist>

Fischer, T., & Julsing, M. (2007). *Onderzoek doen!: Kwantitatief en kwalitatief onderzoek*. Groningen/Houten: Wolters-Noordhoff.

Glabbeek, N. van. (2014). *Succesvol studeren, communiceren en onderzoeken: Alfabetisch naslagwerk voor het hoger onderwijs* (2^e editie). Amsterdam: Pearson Benelux.

Graste, J. (2003). Omgaan met dilemma's: Een methode voor ethische reflectie. In: Manschot, H. A. M. & Dartel, H. van (red.) *In gesprek over goede zorg: Overlegmethoden over ethiek in de praktijk*. (pp. 43 – 61). Amsterdam: Boom.

Healy, J., Lyons, R., O'Malley, M. P. & Antonijević, S. (2009). Preparing health care workers for a bilingual and multicultural context: learning from an undergraduate speech and language therapy programme. *Translocations: Migration and Social Change*, 6(1).

Hoef, I. van der, & Boeft, A. den. (2015). *Meertaligheid, internationale en interculturele competenties*. (Honoursprogramma) OWE 3 Onderzoek: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. (2013). *Studenten Sociale Studies: Meer hulp nodig bij leren theoretische kennis binnen competentiegericht leren*. Geraadpleegd op 8 oktober 2015, van <http://www.han.nl/onderzoek/nieuws/competentiegericht-leren/>

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen. (2015). *Logopedie Euregionale variant*. Geraadpleegd op 18 november 2015, van <http://www.han.nl/opleidingen/bachelor/logopedie/vt/opleiding/euregio/>

IBM. (z.d.). *IBM SPSS data collection*. Geraadpleegd op 2 november 2015, van <http://www-03.ibm.com/software/products/nl/spss-data-collection>

a. Instituut Paramedische Studies. (2015). *Ergotherapie studiejaar 2015-2016*. Gedownload op 23 oktober 2015, van: http://specials.han.nl/themasites/ips-studiewijzer/_files/ERGO.pdf

b. Instituut Paramedische Studies. (2015). *Fysiotherapie studiejaar 2015-2016*. Gedownload op 23 oktober 2015, van: http://specials.han.nl/themasites/ips-studiewijzer/_files/FYSIO.pdf

Instituut Paramedische Studies. (2009). *Internationaliseringplan 2010-2014*. Beleidsplan. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

c. Instituut Paramedische Studies. (2015). *Logopedie studiejaar 2015-2016*. Gedownload op 23 oktober 2015, van: http://specials.han.nl/themasites/ips-studiewijzer/_files/LOGO.pdf

d. Instituut Paramedische Studies. (2015). *Mondzorgkunde studiejaar 2015-2016*. Gedownload op 23 oktober 2015, van: http://specials.han.nl/themasites/ips-studiewijzer/_files/MZK.pdf

Instituut Paramedische Studies. (z.d.). Ontwikkelingsplan IPS 2013-2016. In Hendriks, I. (Red.), *De Praktijk bron van inspiratie: samen werken aan excellente zorg en uitstekend onderwijs*.

e. Instituut Paramedische Studies. (2015). *Voeding en Diëtetiek studiejaar 2015-2016*. Gedownload op 23 oktober 2015, van: http://specials.han.nl/themasites/ips-studiewijzer/_files/VD.pdf

Kanébanian, A., & Stomph, M. (2009). *Diversity Matters: Guiding Principles on Diversity and Culture*. Gedownload op 9 september 2015, van <http://www.wfot.org/ResourceCentre/tabid/132/did/306/Default.aspx>

Kuijter, W. (z.d.) *Hoorcollege 1.1. De start van het onderzoeksproject* [PowerPoint]. Geraadpleegd op 21 oktober 2015, van <https://online.han.nl/sites/8-HE-IPS-80020/1516S1PO/Powerpointsprezis/Hoorcolleges/HC%20De%20start%20van%20het%20onderzoeksproject%201516.pptx>

Kuijter, W., & Lankveld, W. (2015, 25 september). *Aankondiging: Veilige online tools*. Geraadpleegd op 2 november 2015, van <https://online.han.nl/sites/8-HE-IPS-80020/1516S1PO/Lists/Aankondigingen%201314/DispForm.aspx?ID=10&Source=https%3A%2F%2Fonline%2Ehan%2Enl%2Fsites%2F8-HE-IPS-80020%2F1516S1PO%2FLists%2FAankondigingen%25201314%2FAllItems%2Easpx>

Limesurvey. (z.d.). *Limesurvey*. Geraadpleegd op 29 oktober 2015, van <https://www.limesurvey.org/en/>

Memelink, R. (2015). *Statistiek voor marktonderzoek: Praktisch gebruik van statistiek bij kwantitatief marktonderzoek* (3^e herziene druk). Groningen/Houten: Noordhoff Uitgevers.

a. NETQ. (z.d.). *De juiste antwoordcategorie*. Geraadpleegd op 25 november 2015, van <http://www.netq-enquete.nl/nl/de-juiste-antwoordcategorie>

b. NETQ. (z.d.). *NETQ professionele enquete software*. Geraadpleegd op 29 oktober 2015, van <http://www.netq-enquete.nl/nl/enquete-toepassingen>

Nolost Capital. (2015). *Hoe gaat het onderzoek om met anonimiteit?* Geraadpleegd op 4 november 2015, van <http://nolostcapital.com/vragen-en-antwoorden/hoe-gaat-onderzoek-om-met-anonimiteit>

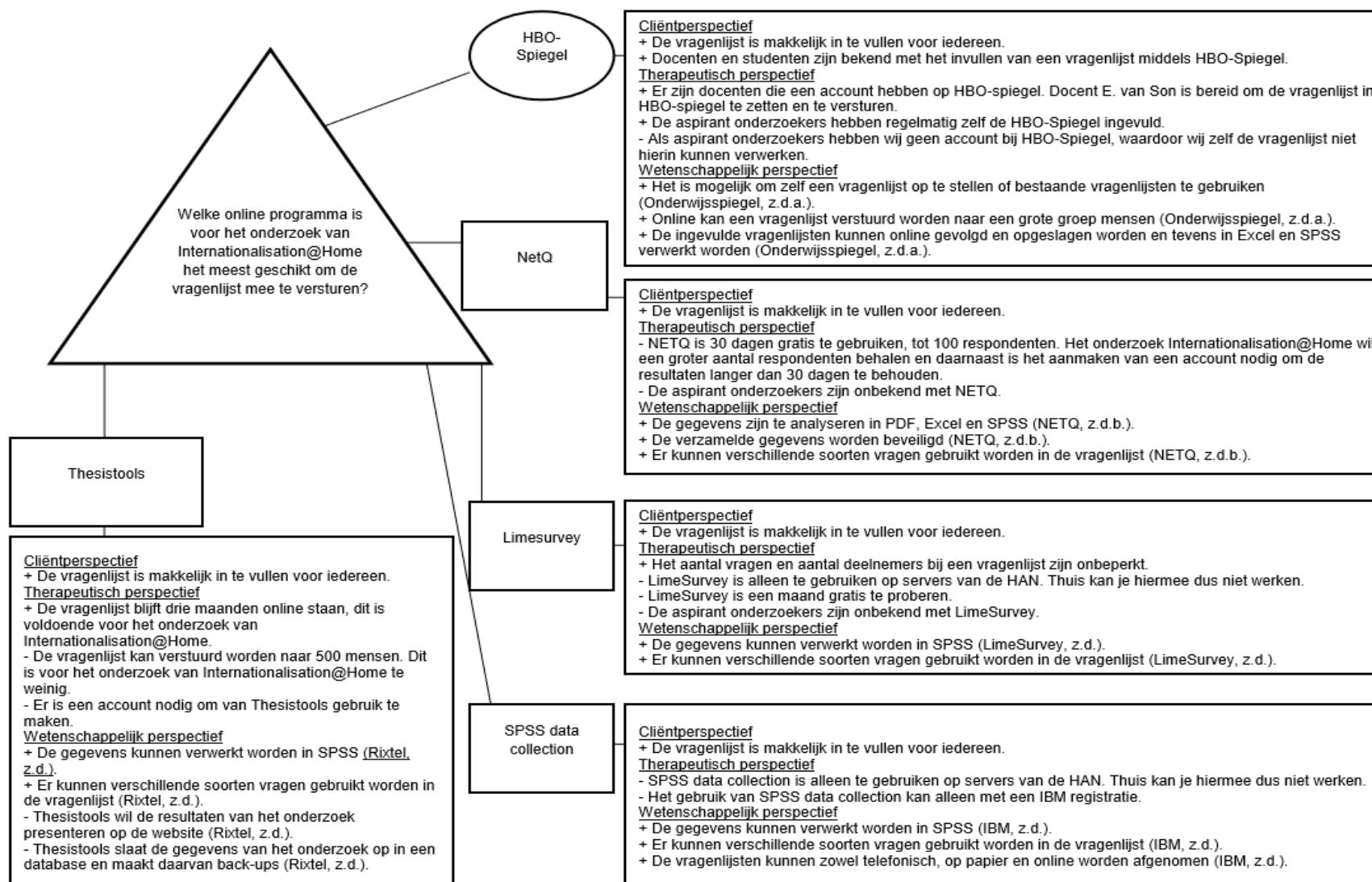
Nuffic. (2014). *Management summary: Internationalising students in the home country*. Gedownload op 23 oktober 2015, van <https://www.nuffic.nl/en/library/management-summary-internationalising-students-in-the-home-country.pdf>

- a. Onderwijsspiegel. (z.d.). *Dienstverlening*. Geraadpleegd op 24 november 2015, van <https://www.onderwijsspiegel.nl/service>
 - b. Onderwijsspiegel. (z.d.). *Onze klanten*. Geraadpleegd op 25 november, van www.onderwijsspiegel.nl/customers
- Orgassa, A. (2015, 14 oktober). *Intercultural and multilingual issues in speech and language therapy practice*. [PowerPoint]. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
- Os, R. van, & Pieters, I. (2014). *Basisboek Praktijkonderzoek* (2^e editie). Amsterdam: Pearson Benelux.
- Piksen, B. (2012). Het culturele interview in Nederland: Patiënten erkend door aandacht voor hun achtergrond. *Phaxx*, xx(1), 10-11.
- Plooi, F. (2011). *Onderzoek doen: Een praktische inleiding in onderzoeksvaardigheden* (2^e editie). Amsterdam: Pearson Education Benelux.
- Projectteam Onderwijsspiegel. (2015, november). *Gebruikershandleiding HBO-Spiegel.nl: Online instrument voor Kwaliteitzorg in het Onderwijs*. Gedownload op 24 november 2015, van <https://logon.hbospiegel.nl/download/view?download=131>
- Rixtel, J. van. (z.d.). *Thesistools online enquêtes*. Geraadpleegd op 29 oktober 2015, van <http://www.thesistools.com/index.php?ln=nl>
- Sciencepalooza. (2012, 11 mei). *De magie van de p-waarde*. Geraadpleegd op 10 januari 2016, van <http://www.sciencepalooza.nl/2012/05/de-magie-van-de-p-waarde/>
- Scribbr. (2015, 23 september). *Wat is SPSS en 3 voorbeelden waarom je SPSS gebruikt?*. Geraadpleegd op 24 november 2015, van <https://www.scribbr.nl/statistiek/wat-spss-en-waarom-gebruik-je-spss/>
- Siegers, F. (2002). *Handboek Supervisiekunde*. Houten/Mechelen: Bohn Stafleu Van Lochem.
- Stöcker, J., Bodegom, B. van, Satink, T., & Minis, M. A. (z.d.). *Onderzoeksvraag naar onderzoeksmethode* [PowerPoint]. Geraadpleegd op 4 november 2015, van <https://online.han.nl/sites/8-HE-IPS-80020/1516S1PO/PO-ergotherapie/Documenten%20groep/ppt%20OG%20bijeenkomsten/150914-ergo-OWE%20PO-PP-OG%203-stkr.pptx>
- SUOO. (2015). *Internationalisering van het curriculum*. Evaluatierapport. Arnhem en Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.
- Survey Monkey. (2015). *Steekproefgrootte enquête: Hoeveel mensen heb ik echt nodig om mijn enquête naartoe te sturen?* Geraadpleegd op 5 oktober 2015, van <https://nl.surveymonkey.com/mp/sample-size/>
- Thesis. (z.d.). *Kolb*. Geraadpleegd op 29 december 2015, van <http://www.thesis.nl/testen/kolb/>
- Tilburg University. (2016). *Betrouwbaarheid en validiteit*. Geraadpleegd op 5 januari 2016, van <https://www.tilburguniversity.edu/nl/studenten/vaardigheden/spsshelpdesk/edesk/betrouwba>

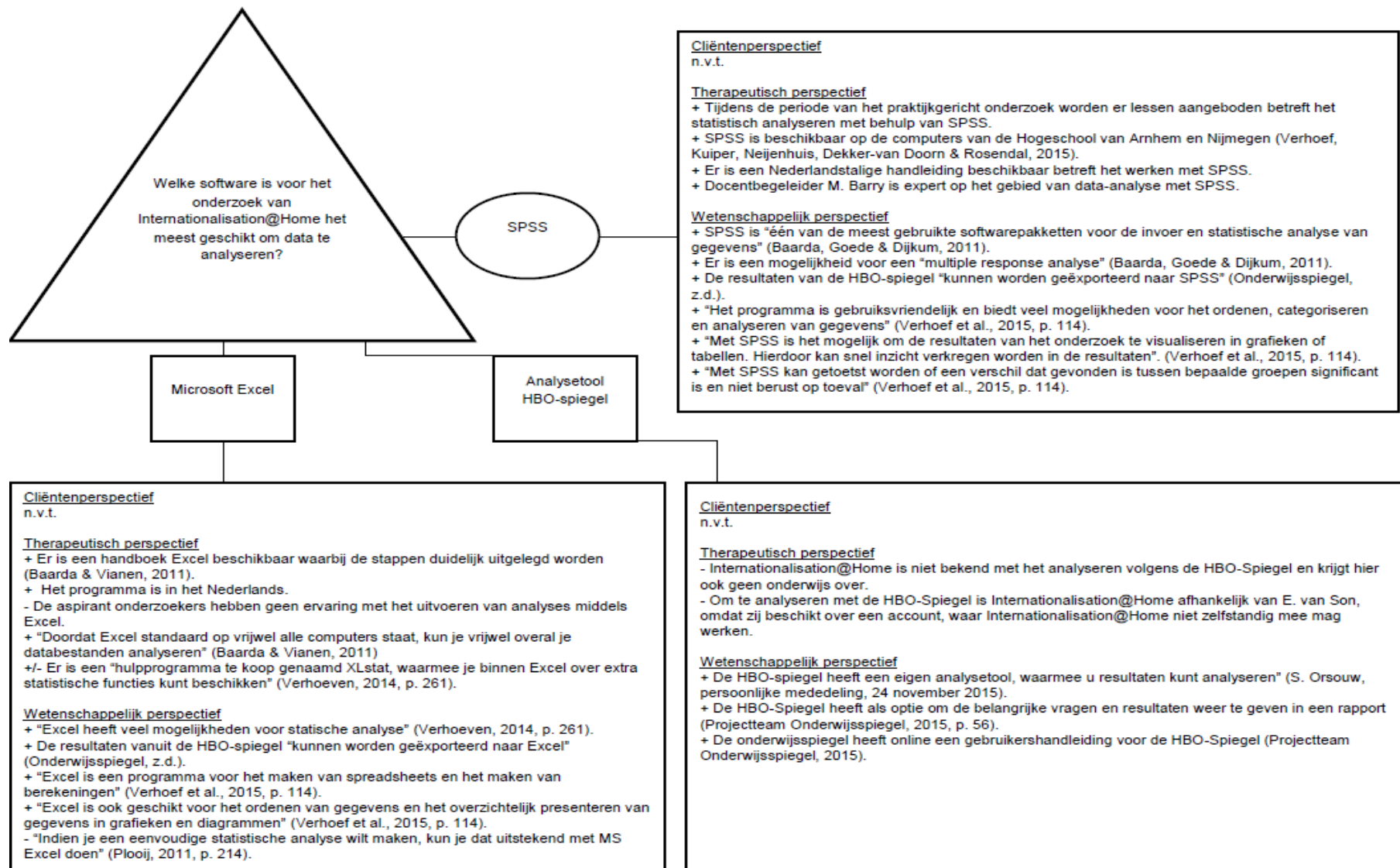
- Verhoef, J., Kuiper, C., Neijenhuis, K., Dekker-van Doorn, C., & Rosendal, H. (2015). *Zorgbasics: Praktijkgericht onderzoek*. Amsterdam: Boom Lemma uitgevers.
- a. Verhoeven, N. (2010). *Onderzoeken doe je zo!*. Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- b. Verhoeven, N. (2010). *Wat is onderzoek: Praktijkboek methoden en technieken voor het hoger onderwijs* (3^e herziene druk). Den Haag: Boom onderwijs.
- Verhoeven, N. (2014). *Wat is onderzoek?: Praktijkboek voor methoden en technieken* (5^e druk). Den Haag: Boom Lemma uitgevers.
- Vrije Universiteit Amsterdam. (2009). *Hoe weet ik of andere informatiebronnen betrouwbaar zijn?*. Geraadpleegd op 16 december 2015, van http://webcursus.ubvu.vu.nl/cursus/default.asp?lettergr=klein&cursus_id=92&pagr=24
- Wolffers, I., Kwaak, A., & Beelen, N. van der. (2013). *Culturele diversiteit in de gezondheidszorg: Kennis, attitude en vaardigheden*. Bussum: Coutinho.
- Zitter, I., & Hoeve, A. (2012, december). *Leren kun je (bijna) overal*. Gedownload op 29 december 2015, van: <http://www.canonberoepsonderwijs.nl/print.aspx?id=1239>
- Zorggroep Elde. (2013, 15 april). *VARA P+W Mohammed Benzakour* [Videobestand]. Geraadpleegd op 24 september 2015, van: <https://www.youtube.com/watch?v=5MraAXqq45s>

Hoofdstuk 10. Bijlagen

10.1. Beslisboom programma voor dataverzameling

10.2. Beslisboom programma voor data-analyse

10.3. Codeboek vragenlijst

	Variabele	Vraag	Antwoordcode	Meetniveau
1	Functie	Mijn Functie is:	1. Docent 2. Student	Nominaal
2	Nationaliteit	Mijn nationaliteit is (meerdere keuzes mogelijk):	1. Nederlands 2. Duits 3. Turks 4. Marokkaans 5. Pools 6. Anders, nl:	Nominaal
3	Leeftijd	Mijn leeftijd (in jaren) is:	...In jaren	Ratio
4	OpleidingD.	Ben je STUDENT: kies 'overslaan'. Ik ben als DOCENT verbonden aan de IPS-opleiding (meerdere antwoorden mogelijk):	1. Ergotherapie 2. Fysiotherapie 3. Logopedie 4. Logopedie: euregionale studie 5. Voeding en diëtetiek 6. Mondzorgkunde	Nominaal
5	LeerjaarD.	Ben je STUDENT: kies 'overslaan'. In welk leerjaar voert u als DOCENT voornamelijk taken uit (meerdere antwoorden mogelijk)?	1. Focus op leerjaar 1 2. Focus op leerjaar 2 3. Focus op leerjaar 3 4. Focus op leerjaar 4 5. Anders, nl:	Nominaal
6	OpleidingS.	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Ik ben student aan de opleiding	1. Ergotherapie 2. Fysiotherapie 3. Logopedie 4. Logopedie: euregionale studie 5. Voeding en diëtetiek 6. Mondzorgkunde	Nominaal
7	WPL	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Ik ben op dit moment bezig met werkplekleren (WPL)/Praktikum of ik heb al een periode WPL/Praktikum afgerond.	1. Ja, in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL) 2. Ja, in het buitenland 3. Ja, zowel in Nederland als in het buitenland 4. Nee	Nominaal
8	PO	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Ik volg op dit moment het praktijkgericht onderzoek (PO)/Angewandte forschung (AF) of ik heb het PO/AF afgerond.	1. Ja, in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL) 2. Ja, in het buitenland 3. Nee	Nominaal
9	Minor	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Ik volg op dit moment een minor of ik heb een minor afgerond.	1. Ja, in Nederland, de minor.... 2. Ja, in het buitenland, de minor.... 3. Nee	Nominaal

10	IN1	Het huidige onderwijs zorgt ervoor dat de student is voorbereid op interactie met mensen uit andere landen.	1. Helemaal oneens 2. Oneens 3. Niet oneens, niet eens 4. Eens 5. Helemaal eens	Ordinaal
11	IN2	De student is voorbereid op interactie met mensen uit andere landen.	1. Helemaal oneens 2. Oneens 3. Niet oneens, niet eens 4. Eens 5. Helemaal eens	Ordinaal
12	IN3	De internationale competentie dient uitgebreider behandeld te worden in het onderwijs.	1. Helemaal oneens 2. Oneens 3. Niet oneens, niet eens 4. Eens 5. Helemaal eens	Ordinaal
13	IN4	In welke fase van de opleiding zou je als student meer informatie willen ontvangen of als docent meer informatie willen aanbieden over de internationale competentie? Meerdere antwoorden mogelijk.	1. Onderwijseenheden leerjaar 1 2. Onderwijseenheden leerjaar 2 3. Onderwijseenheid PO/AF 4. Onderwijseenheid Minor 5. Anders, nl:	Nominaal
14	IN5WPL	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Tijdens de periode(s) WPL/Praktikum heb ik kennis opgedaan over interactie met mensen uit andere landen.	1. Ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL) 2. Ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in het buitenland 3. Nee, niet geleerd 4. Nee, nog geen WPL/Praktikum gevolgd	Nominaal
15	IN6Minor	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Tijdens de minor die ik heb gevolgd heb ik kennis opgedaan over interactie met mensen uit andere landen.	1. Ja, tijdens mijn minor in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL) 2. Ja, tijdens mijn minor in het buitenland 3. Nee, geen kennis opgedaan 4. Nee, nog geen minor gevolgd	Nominaal

16	IN7PO	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Tijdens het PO/AF heb ik kennis opgedaan over interactie met mensen uit andere landen.	1. Ja, tijdens mijn PO/AF in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL) 2. Ja, tijdens mijn PO/AF in het buitenland 3. Nee, geen kennis opgedaan 4. Nee, nog geen PO/AF gevolgd	Nominaal
17	NormenWaarden	Ik weet dat er verschil kan zijn tussen mijn eigen culturele normen en waarden en die van een ander.	1. Helemaal oneens 2. Oneens 3. Niet oneens, niet eens 4. Eens 5. Helemaal eens	Ordinaal
18	ZorgAanpassen	Tijdens het verlenen van zorg pas ik mij aan de cultuur van de cliënt aan.	1. Helemaal oneens 2. Oneens 3. Niet oneens, niet eens 4. Eens 5. Helemaal eens	Ordinaal
19	IC1	In het huidige onderwijs is de interculturele competentie opgenomen.	1. Helemaal oneens 2. Oneens 3. Niet oneens, niet eens 4. Eens 5. Helemaal eens	Ordinaal
20	IC2	Het huidige onderwijs zorgt ervoor dat de student is voorbereid op het verlenen van zorg aan mensen met een andere cultuur dan de student zelf.	1. Helemaal oneens 2. Oneens 3. Niet oneens, niet eens 4. Eens 5. Helemaal eens	Ordinaal
21	IC3	De interculturele competentie dient uitgebreider behandeld te worden in het onderwijs.	1. Helemaal oneens 2. Oneens 3. Niet oneens, niet eens 4. Eens 5. Helemaal eens	Ordinaal
22	IC4	In welke fase van de opleiding zou je als student meer informatie willen ontvangen of als docent meer informatie willen aanbieden over de interculturele competentie? Meerdere antwoorden mogelijk.	1. Onderwijseenheden leerjaar 1 2. Onderwijseenheden leerjaar 2 3. Onderwijseenheid PO/AF 4. Onderwijseenheid Minor 5. Geen behoefte aan meer informatie	Nominaal

23	IC5WPL	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Als STUDENT heb ik tijdens de periode(s) WPL/praktikum geleerd om de interculturele competenties toe te passen tijdens de zorgverlening aan cliënten met een andere cultuur.	1. Ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL) 2. Ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in het buitenland 3. Nee, geen kennis opgedaan 4. Nee, nog geen WPL/Praktikum gevolgd	Nominaal
24	IC6Minor	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Als STUDENT heb ik tijdens de minor die ik heb gevolgd geleerd om de interculturele competenties toe te passen tijdens de zorgverlening aan cliënten met een andere cultuur.	1. Ja, tijdens mijn Minor in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL) 2. Ja, tijdens mijn Minor in het buitenland 3. Nee, geen kennis opgedaan 4. Nee, nog geen Minor gevolgd	Nominaal
25	IC7PO	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Als STUDENT heb ik tijdens PO/AF die ik heb gevolgd geleerd om de interculturele competenties toe te passen tijdens de zorgverlening aan cliënten met een andere cultuur.	1. Ja, tijdens mijn PO/AF in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL) 2. Ja, tijdens mijn PO/AF in het buitenland 3. Nee, geen kennis opgedaan 4. Nee, nog geen PO/AF gevolgd	Nominaal
26	MC1	Het huidige onderwijs (exclusief activiteiten vanuit het praktijkhuis) zorgt ervoor dat de student is voorbereid op het verlenen van zorg in meer dan één taal.	1. Helemaal oneens 2. Oneens 3. Niet oneens, niet eens 4. Eens 5. Helemaal eens	Ordinaal
27	MC2	De student is voorbereid op het verlenen van zorg in meer dan één taal.	1. Helemaal oneens 2. Oneens 3. Niet oneens, niet eens 4. Eens 5. Helemaal eens	Ordinaal
28	MC3	De meertalige competentie dient uitgebreider behandeld te worden in het onderwijs.	1. Helemaal oneens 2. Oneens 3. Niet oneens, niet eens 4. Eens 5. Helemaal eens	Ordinaal

29	MC4	In welke fase van de opleiding zou je als student meer informatie willen ontvangen of als docent meer informatie willen aanbieden over de meertalige competentie? Meerdere antwoorden mogelijk.	1. Onderwijseenheden leerjaar 1 2. Onderwijseenheden leerjaar 2 3. Onderwijseenheid PO/AF 4. Onderwijseenheid Minor 5. Geen behoefte aan meer informatie	Nominaal
30	MC5WPL	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. als STUDENT heb ik tijdens de periode(s) WPL/Praktikum geleerd om zorg te verlenen in meer dan één taal.	1. Ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL) 2. Ja, tijdens mijn WPL/Praktikum in het buitenland 3. Nee, geen kennis opgedaan 4. Nee, nog geen WPL/Praktikum gevolgd	Nominaal
31	MC6Minor	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Als STUDENT heb ik tijdens de minor die ik heb gevolgd geleerd hoe ik zorg kan verlenen in meer dan één taal.	1. Ja, tijdens mijn Minor in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL) 2. Ja, tijdens mijn minor in het buitenland 3. Nee, geen kennis opgedaan 4. Nee, nog geen minor gevolgd	Nominaal
32	MC7PO	Bent u DOCENT: kies 'overslaan'. Als STUDENT heb ik tijdens het PO/AF geleerd hoe ik zorg kan verlenen in meer dan één taal.	1. Ja, tijdens mijn PO/AF in Nederland (voor Euregiostudenten D en/of NL) 2. Ja, tijdens mijn PO/AF in het buitenland 3. Nee, geen kennis opgedaan 4. Nee, nog geen PO/AF gevolgd	Nominaal
33	BuitenOnderwijs	Naast het huidige onderwijs heb ik kennis en vaardigheden ontwikkeld wat mij helpt bij het werken met mensen met een andere cultuur (bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk, reizen, andere opleiding etc.).	1. Ja, namelijk 2. Nee	Nominaal

34	Scholing	Deze vraag is uitsluitend in te vullen door DOCENTEN (kies 'OVERSLAAN' wanneer je student bent). Als DOCENT heb ik scholing gevolgd met betrekking tot de internationale, interculturele en/of meertalige competenties. Meerdere antwoorden mogelijk	1. Ja, internationale competentie 2. Ja, interculturele competentie 3. Ja, meertalige competentie 4. Nee, ik heb geen scholing gevolgd	Nominaal
35	Opmerkingen	Ruimte voor op- of aanmerkingen		